

Gazeta

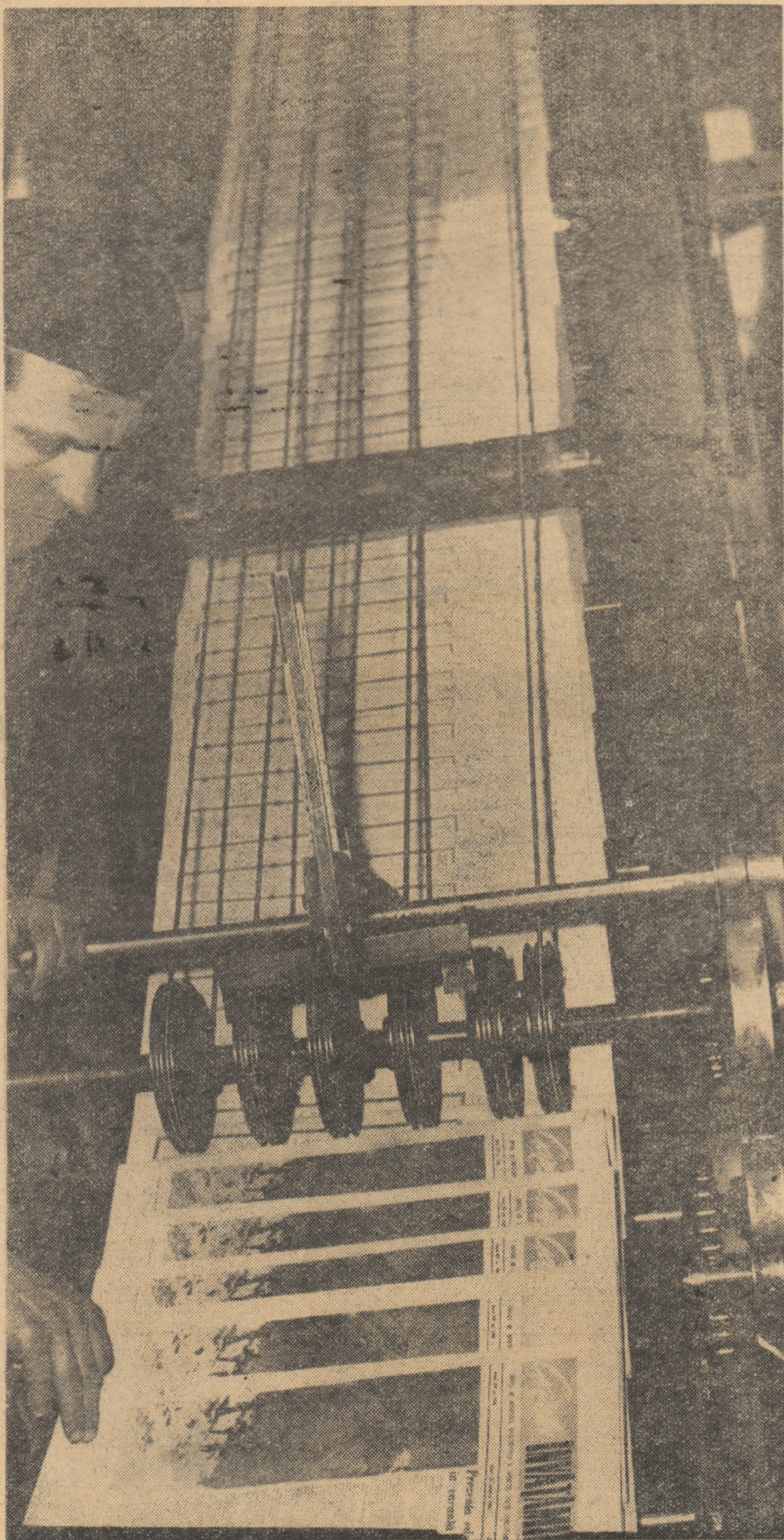
ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 750

vineri 10 aprilie 1964

8 pagini 25 bani

Din rotativă pleacă un nou tiraj spre zecile de mii de cititori. Urcușul acesta al gazetelor pe bandă are parcă semnificații de simbol.

Sînt 15 ani de cînd a văzut lumina tiparului primul număr al „Gazetei învățămîntului”. Au pornit de atunci 750 de tiraje spre locurile unde învățătorii și profesorii desfășoară pasionanta și nobila muncă educativă.

Mulțumim miilor de corespondenți și colaboratori ale căror scrisori și articole, sugestii, propuneri și păreri au ajutat gazeta să-și înlăturească menirea — aceea de a sluji dezvoltării învățămîntului nostru.

TRIMESTRUL III

Obiectivele pedagogice ale școlilor sînt intens preocupate în această etapă a muncii școlare de a întregi volumul de cunoștințe al elevilor, de a le consolida temeinic și de a da acestor cunoștințe profunzimea cerută de o bună pregătire. Eforturile generale se concentrează acum înspre creșterea numărului de promoții, de elevi cu note bune, prin măsuri care să înlăture cauzele rezultatelor nesatisfăcătoare.

Pe această linie, la Școala medie nr. 2 din Capitală, atenția colectivului pedagogic, sub conducerea direcțiunii, s-a îndreptat în primul rînd spre îmbunătățirea calității lecțiilor, prin folosirea mai largă a mijloacelor de activizare a elevilor atît în verificarea cunoștințelor cit și în explicarea lecției noi și în fixare.

Pentru a putea da o îndrumare cît mai concretă, direcțiunea școlii și-a propus să analizeze situația la învățatură a elevilor prin lucrări de sondaj la principalele obiecte, prin examinări orale pe baza unor bilete alcătuite cu sprijinul comisiilor metodice de specialitate. Concluziile la care se va ajunge în urma acestui studiu vor fi discutate cu profesorii și se vor stabili sarcinile în vederea îndreptării grabnice a neajunsurilor. Conducerea școlii va discuta și cu elevii constatările făcute și problemele principale pe care le ridică buna lor pregătire.

În cadrul predării, o deosebită importanță au lecțiile de recapitulare prin care cunoștințele elevilor se consolidează și se așează la locul cuvenit în sistemul general de cunoștințe. Secția de învățămînt a raionului Tr. Severin își propune să trimită tuturor școlilor o scrisoare metodică în legătură cu recapitularea la principalele obiecte de învățămînt. Experiența a arătat că recapitularea este mai rodnică atunci cînd se aleg teme care sintetizează cele învățate după criterii care cer un efort de revizire în plus decît atunci cînd s-au revăzut lecțiile una cîte una. La Școala generală de 8 ani nr. 12 din București comisiile metodice și-au propus să studieze planurile alcătuite de fiecare pedagog pentru acest trimestru spre a vedea locul pe care îl acordă revederii materiei și să ia în discuție subiectele alese pentru lecțiile de recapitulare spre a sprijini pe învățătorii și profesorii în desfășurarea lor. Indicațiile date de către directorul școlii arată grija cu în lecțiile de recapitulare cadrele didactice să apeleze continuu la judecata logică a elevilor, să-i pună în situația de a face asociații noi, de a privi problemele din altă perspectivă pentru a le înțelege astfel mai profund.

Școlile dovedesc acum grija ca la formele de ajutorare a elevilor rămași în urmă la învățatură să participe toți elevii care au nevoie de ajutor suplimentar, numai ei și atîta vreme cît au lacune în pregătire. Înlăturarea deficiențelor din pregătirea elevilor nu este lăsată numai pe seama orelor de meditații. La Școala generală de 8 ani nr. 76 din București se folosesc în acest scop întrebările speciale adresate la lecție acestor elevi, temele speciale pentru acasă al căror conținut diferă după necesitatea adîncirii unora sau altora dintre capitolele programei.

O problemă care stă pe prim plan în mai toate școlile în această perioadă este și aceea a ajutorării viitorilor absolvenți în vederea susținerii examenului de maturitate. În unele școli pregătirea aceasta a început din primele luni ale anului școlar. În altele a început abia acum, după vacanță. Este necesar să se ia măsuri grabnice pentru organizarea pregătirii în vederea examenului de maturitate, astfel încît pînă la sfîrșitul anului elevii claselor a XI-a să poată parcurge toată materia indicată de programa acestui impor-

tant examen. În cursul orelor dedicate pregătirii colective se va stăruie desigur asupra aspectelor importante, asupra interpretării marxist-leniniste a faptelor și fenomenelor, punîndu-i pe tineri în situația să judece și să aprecieze independent felurile probleme. Revederea în acest mod și în ritmul cerut se poate face dacă, pe lîngă pregătirea organizată de școală, elevii vor fi îndrumați pentru munca proprie ce o vor duce acasă, singuri. De aceea în această perioadă trebuie să punem un deosebit accent pe îndrumarea elevilor — și nu numai a celor din clasa a XI-a — spre studiul individual, element de o deosebită importanță în buna însușire a materiei. Să-i învățăm pe elevi să învețe, să-și organizeze bine studiul individual, să lucreze sistematic, zi de zi; să verificăm sistemul lor de lucru acasă, să ne asigurăm că toți studiază cu atenție și după orele de curs.

Problemele etapei finale a anului școlar fac de multă vreme obiectul preocupărilor secțiilor de învățămînt. Pentru a da îndrumări concrete în acest sens și în conformitate cu cerințele izvorite din realitățile școlare locale, unele secții au studiat atent la sfîrșitul trimestrului II situația la învățatură și disciplină, cauzele deficiențelor existente în pregătirea elevilor. Așa, de exemplu, secția de învățămînt a raionului Orăștie a întreprins o cercetare privind pregătirea elevilor de la clasele V-VII la principalele obiecte de învățămînt. În acest scop, pe lîngă inspecțiile efectuate în mod obișnuit, în care colectivul de inspecții s-a informat asupra realităților din școli, s-au dat lucrări de control cu subiecte unice — subiecte astfel formulate încît să conducă pe cei ce vor citi lucrările la concluzii clare privind exactitatea și volumul cunoștințelor acumulate de elevi. Studiind lucrările, secția de învățămînt a putut vedea ce școli și ce profesori nu au reușit să dea elevilor o pregătire la nivelul cerințelor, în ce domenii trebuie să se insiste la lecțiile curente și cu prilejul recapitulărilor pentru ca pînă la sfîrșitul anului pregătirea școlară a copiilor să nu lase de dorit. Concluziile la care a ajuns secția de învățămînt, precum și măsurile socotite de ea ca necesare au fost comunicate directorilor de școală într-o ședință anume organizată. Ele vor fi prelucrate și în cercurile pedagogice de specialitate, devenind sarcini obligatorii pentru fiecare profesor. O asemenea acțiune — extinsă la toate clasele — este desigur recomandabilă.

În ce stadiu se află învățătorii și profesorii în parcurgerea programei de învățămînt? De ce calitate sînt lecțiile? Cum sînt ajutați elevii să ajungă, în ceea ce privește pregătirea, la nivelul cerințelor programei? Sînt ei scutiți de sarcini care le-ar răpi din timpul necesar studiului? Profesorilor li s-au creat condiții pentru buna pregătire a lecțiilor, pentru a ajuta pe elevi să termine anul școlar cu rezultate multumitoare? — asemenea probleme e necesar să facă în această etapă obiectul preocupărilor colectivelor de inspecții ale secțiilor de învățămînt.

Etapa sfîrșitului de an capătă o pondere deosebită în însușirea materiei, în pregătirea elevilor, ea trebuind să aducă încununarea succeseilor dobîndite prin eforturi susținute în întregul an școlar. Cum fiecare moment din această etapă este prețios, trebuie să organizăm atent totul, astfel încît munca să se desfășoare în ritm susținut, fără potențiale, cu randamentul cel mai mare. Secțiile de învățămînt, cadrele conducătoare din școli, toți profesorii și învățătorii sînt chemați să muncească în mod cît mai organizat, cu dorința de a face ca fiecare elev să promoveze pe merit, iar situația la învățatură și disciplină a colectivelor să fie cea solicitată de sarcinile mari ale viitorului.

Candidații la examenul

de maturitate

Ne aflăm aproape de sfârșitul anului școlar. O dată cu el va părăsi școala o nouă generație de absolvenți, actualii elevi ai claselor a XI-a. Trebuie prin verificarea examenului de maturitate ei vor pași în viață purtând cu ei alături de diplomă rezultatele muncii profesorilor lor. Sezizabile în întreaga lor conduită, în gesturi și în fapte, în cuvinte, în gânduri, în păreri, în atitudinea față de viață. Este momentul să vedem, acum, după ce i-am învățat și i-am educat vreme de unsprezece ani, când i-am adus în pragul maturității ce reprezintă acești elevi, ce sînt ei, ce îi definește. Caracterizarea lor constituie un calificativ dat propriei noastre munci.

Evident, o fișă cu notele din catalog și cu mențiuni relevând riguroasa respectare a disciplinei școlare, sau o listă a abaterilor de la disciplină ar fi o cale mecanică și oară puțin concludentă pentru investigația pe care ne-am propus-o. Am socotit de aceea, mai potrivită și mai edificatoare o discuție cu câțiva elevi. Prin ideile pe care le formulează, prin atitudinea pe care o manifestă într-o anumită problemă, oamenii se caracterizează deseori tot atât de bine ca și prin fapte. Așa s-au născut discuțiile pe care le vom relata mai jos. Din capul locului am încercat să găsim pentru a verifica personalitatea tinerilor cu care am stat de vorbă o problemă cheie, un subiect grav, subtil și revelator.

ASTROFIZICA

Facem cunoștință mai întâi cu o elevă. Degajată, calmă, sigură pe sine, poate prea sigură, răspunde la întrebări precis și laconic atîta vreme cît acestea se mențin în sfera aspectelor concrete.

— Ce note ai?
— În general bune. Op' nouă, zece. Am și un trei.
— Cum s-a întîmplat?
— Indisciplină.
— !?
— Sînt foarte voluntară. Atunci cînd nu sînt de acord cu ceva nu ezit să-mi spun imediat părerea. După cite se vede, în împrejurarea în cauză m-am pripit.
Am putea să ne oprim la această problemă. A spune ceea ce gîndești atunci cînd e potrivit, a trece totul prin prisma propriei tale opinii, a avea personalitate, iată unul din unghiurile prin care s-ar putea verifica maturitatea de peste cîteva luni. Socot

tim totuși acest criteriu unilateral și mergem mai departe.

— Se apropie examenul de maturitate.
— Nu mi-e teamă. Chiar dacă mai am lacune la unele discipline știu că le pot lichida învățînd. Voința și munca sînt mijloace prin care poți infringe orice piedică. Aș putea să promit încă de pe acum că voi lua examenul.
— Și după aceea, ce proiecte de viitor ai?
— În privința asta sînt hotărîtă încă din clasa a V-a.

— La ce anume?
— Astrofizica.
— Nu ai să te răzîndești?
— Sînt categorică. Am interesat să-mi schimbă părerea părinții, colegii...
— De ce?
— Sînt în echipa de teatru a școlii. Se spune că am talent. Părinții mei sînt artiști și ar dori probabil să continue o tradiție de familie.

— Poate că ai într-adevăr talent.
Afirmată decanșează o întrebare serioasă care se vede că a fost gîndită vreme îndelungată.

— S-ar putea, dar pentru mine este mai potrivit să las pe pășul ai doilea ocupările de natură artistică.
— Nu poți fi în același timp un bun astrofizician și un bun actor...
— Un om limitat la cadrul restrîns al profesiei sale nu va reuși să creeze nimic valoros. Așa te înaripează, te ajută să visezi.

BAIEȚII

Sînt cam de aceeași statură. Unul brunet, celălalt blond. Amîndoi sportivi. Blondul e handbalist, brunetul practică luptele libere. Blondul e mai rezervat, mai tăcut, poate și puțin timid. Brunetul mai îndrăzneț, mai degajat. Începem discuția cu el pentru a-i da celuilalt răgaz să se acomodeze. La început, subiectul se învîrtește de asemenea în jurul viitoarei profesii.

— Îmi plac foarte mult mașinile spune el. Ca să fiu sincer, nu m-am gîndit la o profesie anume. Sînt foarte diverse domeniile în care mi-ar place să lucrez. Oriunde e mecanică, acolo e de mine.

— Bine, dar ar cam fi timpul să te decizi.

— Mi s-a spus de mai multe ori asta. Într-un fel m-am decis. Aș vrea să lucrez în petrol, la instalații petroliere. Dacă vreo piedică neprevăzută o să mi se așeze în cale am un criteriu de orientare sigur în rezervă — mă duc acolo

unde e mai multă nevoie de oameni.

Deși realist, dacă ținem seama de secția pe care a urmat-o, blondul are în vedere, în alegerea viitoarei profesii și criteriul oarecum romantic.

— Mi-ar place să lucrez în domeniul electronicii, spune el. Este o profesie a viitorului. Mi-aș mai dori să nu am o muncă sedentară, ci să umblu, să mă ocup, de pildă, de instalarea magistrelor electrice și acolo unde voi lucra să fie mulți oameni.

De la oameni, discuția ajunge la probleme privind raporturile de prietenie.

— Este un lucru important să știi ce înseamnă adevărata prietenie — spune elevul. Un prieten este un om căruia îi acorzi toată încrederea ta, dar în același timp un om căruia nu îi ierți nici o greșală și care știe să fie intransigent cu tine.

— Eu dintr-un prieten mi-am făcut un dușman, intervieve celălalt.

— De ce?
— Pentru că mă înșelaser asupra lui. Nu l-am cunoscut îndeajuns. I-am împărtășit o taină și nu a știut să mi-o păstreze. M-am convins că este un palavragiu și un om de nimic. Nu l-am iertat.

— Poate că nu a făcut-o dinadins.

— Ba nu, am verificat. Nu te decizi cu ușurință să-ți îndepărtezi un prieten de care te-ai simțit legat și nu ai dreptul să condamnă un om decît după ce te-ai convins de vinovăția lui.

POEZIE ȘI MEDICINĂ

La discuția următoare participă două fete. Întrebări indirecte le fac să se pronunțe ele însele asupra propriei lor maturități. O socotesc ca pe un lucru firesc.

— De acum nu mai sîntem copii — spune prima dintre ele. Trebuie să avem conștiința faptului că intrăm în viață, că vom deveni oameni cu răspunderi sociale, oameni în care societatea va avea încredere. Socotesc că mijlocul cel mai important prin care noi ne putem dovedi maturitatea este modul cum ne vom alege locul în această societate, măsura în care vom ști să nu-i înșelăm așteptările, să ne facem utili și să nu trăim în zadar. Eu scriu versuri și mi se pare că aceasta este o îndeletnicire foarte frumoasă și foarte plăcută. Nu știu însă dacă sînt o poezie autentică. Poate nu este de

vină decît vîrsta. De aceea m-am hotărît să-mi aleg o meserie de care sînt sigură că atîta vreme cît voi munci cu conștiinciozitate nu mă va trăda. M-am hotărît să lucrez în domeniul sanitar, să-i ajut pe oameni să lupte împotriva bolilor. Între timp voi putea face și pcezii. Discuțînd cu cineva despre profesia pe care am ales-o m-a întrebata dacă m-am interesat ce venituri o să-mi asigure. Consider că acesta este un mod obtuz, limitat de a privi problemele de viață. Un om care și-a ales o profesie după asemenea considerente, nu va fi un specialist de valoare în meseria lui. Înainte de toate trebuie să-ți iubești profesia, apoi să ai aptitudini pentru ea, apoi să știi să muncești. Veniturile vor fi doar o consecință firească.

— Totul este să te pasioneze munca ta, intervieve colega ei, să te simți legat de ea. Eu mi-am propus să devin pedagog, să mă ocup de educația copiilor. Găsesc că nu este nimic mai pasionant, mai frumos, decît să porți răspunderea educării unor generații în-

tregi de copii, să duci un dezastru, într-un sat îndepărtat, flacăra culturii.

PROFESORII LOR

Convorbirile cu elevii au alunecat pe marginea unor subiecte diverse, oprindu-se cu deosebire la ceea ce vor face mîine la locul pe care-l vor ocupa în viață. Și totuși, fiecare idee, fiecare din problemele asupra cărora am întîrziat în cursul acestor discuții au pus în evidență cite una din laturile personalității elevilor, ale modului lor de a gîndi și de a privi viața.

„Arta te înaripează, te învață să visezi, îți dă înbold în muncă” spunea una dintre eleve și fără doar poate era pe deplin convinsă că acestea sînt în exclusivitate propriile ei gânduri. Dar, cîndva, într-o lecție anume, aceeași idee, poate intrucîtva modificată, poate cu alte cuvinte a fost spusă de profesorul diriginte.

„Mi-ar place să lucrez în domeniul electronicii pentru că este o profesie a viitorului, o profesie a comunismului” spunea unui dintre colegii ei încercîntat

de asemenea că formulează o idee strict personală. Este greu să-ți amintești întotdeauna împrejurările precise în care s-a născut o anumită idee. Dar dacă ar sta să cerceteze adînc în taințele memoriei și-ar aminti poate de expunerea caldă, pasionantă, pe care i-a făcut-o un profesor vorbind despre perspectivele electrificării, despre însemnătatea energiei electrice pentru patria noastră în viitor. Atunci probabil, pentru întîia oară s-a infiripat în mințile lui germele unui gînd care a devenit mai apoi o hotărîre precisă și stabilă.

Mai sînt doar cîteva săptămîni pînă ce tinerii pe care i-am prezentat aici vor trece pragul examenului de maturitate. Deocamdată ei mai sînt încă elevi. Exigențele răspunderii pedagogice ne îndeamnă să ne aplecăm încă odată asupra acestor tineri, să aflăm totul despre ei, pentru a căpăta certitudinea că nu ne vor desmînji așteptările. Vom observa poate, cu acest prilej, că o idee, un sentiment, un mod de a privi problemele de viață, concretizează abateri de la felurile pe care le-am urmărit în educarea lor. Unul desleagă cu prea multă ușurință o prietenie, altul subapreciază științele umane, un altul și-a format o optică deformată asupra anumitor profesii.

Opera noastră de educatori, creația noastră — care este acest tînar în pragul maturității — trebuie sîntărită pînă în ultimul moment. Mai avem un scurt răgaz. Să-l folosim din plin fără a uita că măsura strădaniilor noastre sînt OAMENII.

OCTAVIAN BUZESCU

Probleme ale predării mecanicii

Mecanica, cea mai veche știință a naturii, cunoaște în epoca noastră o nouă înflorire, ea aflându-se la baza tuturor celorlalte științe, ca și a tehnicii, întrucât orice formă de mișcare superioară a materiei cuprinde în mod necesar și formele de mișcare cele mai simple, care fac obiectul mecanicii. Studiind deplasarea reciprocă a corpurilor materiale de dimensiuni uzuale și forțele care produc această deplasare, o modifică sau apar în cursul desfășurării ei, mecanica a luat naștere din problemele practice ale construirii clădirilor, ale transportului pe uscat și pe apă etc.

Mecanica s-a dezvoltat simultan cu analiza matematică, progresele uneia din aceste discipline antrenând progresele celeilalte și reciproc. Mecanica fiind printre științele naturii cea care utilizează în cel mai înalt grad instrumentul de cercetare matematică, dezvoltarea ei a constituit din acest punct de vedere un model pentru dezvoltarea altor științe ale naturii, ca fizica, chimia, biologia. În același timp, mecanica utilizează ca instrument de investigație și experiența. Ea caută să deducă, ținând seama de principiile newtoniene, ecuațiile diferențiale sau cu derivate parțiale de bază ce descriu fenomenele mecanice, precum și condițiile de limită potrivite pentru studiul lor calitativ și cantitativ.

Aspectele semnalate mai sus

fac oarecum de înțeles concepția care mai persistă încă în unele locuri după care mecanica ar fi doar un capitol al matematicii sau un capitol al fizicii. Lucrurile nu stau însă așa, deoarece mecanica se dezvoltă nu numai prin deducerea de consecințe matematice din cele trei legi celebre enunțate de Newton, ci și pe bază experimentală. Pe de altă parte, fizica studiază formele de mișcare moleculară și atomică ale materiei, cu specificul lor propriu, diferit de acela al mecanicii, dar care se bazează pe forma de mișcare mecanică.

Mecanica nu trebuie de asemenea considerată nici ca o știință pur tehnică, deoarece la fel ca fizica, ea se ocupă cu cercetarea fundamentală, căutând să degajeze legi ale mișcării care-și vor găsi apoi aplicația în tehnică.

Cercetarea fundamentală în mecanică cunoaște astăzi în numeroase țări (U.R.S.S., S.U.A., Franța, Anglia, R. P. Chineză, R. P. Polonă, R. S. F. Iugoslavia etc.) ca și în țara noastră o dezvoltare impresionantă, ca urmare a problemelor puse în tehnică modernă a construcțiilor civile, hidrotehnice, de mașini, a prelucrării materialelor, transporturilor pe uscat, pe apă sau în aer, în cosmos. În ultimii 10-15 ani au apărut capitole noi ale mecanicii — balistica cosmică, termo-aerodinamica, aerodinamica mediilor rarefiate, magneto-aerodinamica, reologia etc. — și nume-

roși oameni de știință întreprind cercetări în aceste noi domenii. În lumea întreagă s-au înființat noi institute de cercetare în mecanică, cu numeroase laboratoare; în universități, în institutele tehnice de învățământ superior și în institutele de proiectare lucrează zeci de mii de specialiști în mecanică de formație universitară sau tehnică, ajutați de o armată de cadre medii auxiliare. Apar zeci de reviste de mecanică, sute de alte reviste de matematică, fizică sau tehnică cu rubrici speciale pentru mecanică. În articolele publicate se abordează, de pe poziții diferite, din punct de vedere teoretic și experimental, numeroase probleme ale acestei științe fundamentale.

În țara noastră, ca urmare a dezvoltării continue a învățământului în anii puterii populare, s-au format o serie de cadre cu pregătire superioară specializată în hidrodinamică, aerodinamică, hidrogazodinamică subterană, dinamica rîurilor, turbulență, teoria stratului limită, teoria elasticității, teoria plasticității, teoria plăcilor curbe subțiri, reologie etc. În special universitatea și institutele tehnice superioare din București au dat absolvenți specialiști în mecanică, care activează în învățământul superior sau în institutele de cercetare. În anul 1962, în scopul unei cit mai bune pregătiri a cadrelor de specialiști în mecanică, s-au înfiin-

țat facultăți de matematică și mecanică.

Învățământul de cultură generală nu poate să nu țină seama de acest avânt pe care îl înregistrează mecanica astăzi, în epoca zborurilor supersonice și a cosmonauticii.

Ținând seama de acest fapt, Societatea de științe matematice și Societatea de științe fizice și chimice din R.P.R. au organizat, în cursul recentei vacanțe de primăvară, o consfătuire cu tema „Predarea mecanicii în școala de 12 ani”, la care au participat numeroși profesori de matematică și fizică din Capitală, ca și membri ai filialelor regionale ale acestor societăți.

La consfătuire au fost prezentate o serie de referate deosebit de interesante: referatul unui colectiv de profesori de mecanică și matematică din universități și școli medii (conf. univ. S. Popp, conf. univ. St. I. Gheorghiuță, prof. G. Cernica), referatul unui colectiv de profesori din institute tehnice și școli medii (prof. univ. Al. Stoenscu, prof. univ. R. Woinaroski, prof. univ. Radu Voinea, prof. Iacob Crișan, prof. C. Ionescu Țiu), referatul filialei din Pitești a Societății de matematică (prof. E. Morțun, prof. Gh. Petrescu), precum și un referat al profesorilor de fizică V. Atanasiu și Marius Gall, autori ai manualului de mecanică pentru clasa a VIII-a.

Referatele au analizat în detaliu situația predării mecanicii în școala de cultură generală în trecut și în prezent, pledând pentru introducerea lecțiilor de mecanică în clasa a XII-a, la un nivel corespunzător pregătirii matematice a elevilor și propunând proiecte de programă pentru cursul respectiv.

Discuțiile asupra referatelor au fost ample. Ele au pus în evidență fapte de care va fi necesar să se țină seamă în viitor în activitatea Societății de științe matematice, mai ales în legătură cu o mai bună informare științifică generală privitoare la stadiul actual de dezvoltare a mecanicii cit și la realizările bogate obținute în acest domeniu în țara noastră.

Participanții la discuții au subliniat și ei necesitatea introducerii unui curs de mecanică teoretică în clasa a XII-a, în care cele studiate în clasa a VIII-a să fie

adâncite pe baza aparatului matematic (algebră, geometrie, trigonometrie, analiză matematică) stăpînit efectiv de elevi. S-a arătat cu acest prilej că, pe lângă avantajul legăturii mai strînse cu practica, introducerea lecțiilor de mecanică va permite o largă ilustrare și sintetizare a cunoștințelor de matematică predate în clasele anterioare, asigurând absolvenților școlii de 12 ani o bună pregătire generală, care le va da posibilitatea să facă față cu succes studiului în universități, în institute tehnice superioare sau în școli tehnice speciale, ca și problemelor din producție. Mulți vorbitori au insistat asupra contribuției pe care ar putea s-o aducă la buna pregătire a elevilor referirile și aplicațiile de mecanică făcute de profesori încă din clasele precedente, la lecțiile de matematică sau de fizică. În acest fel studiul mecanicii ar putea fi reluat în clasa a XII-a ca un tot încheiat și unitar, fiind tratat cu metodele calculului vectorial.

S-a făcut, cu același prilej, propunerea de a se alcătui un manual de mecanică. De asemenea numeroase catedre de la diferite institute de învățământ superior din țară au trimis propuneri concrete sau sugestii utile în vederea introducerii lecțiilor de mecanică în ultima clasă a școlii medii.

Prof. univ. Radu Voinea, membru corespondent al Academiei R.P.R., a ținut în cadrul consfătuirii o conferință cu tema „Metodica predării unor noțiuni de mecanică”.

Participanții la consfătuire au vizitat laboratoarele de aerodinamică de la Institutul de mecanică aplicată „Traian Vuia” al Academiei R.P.R., unde au asistat la demonstrații experimentale făcute la tubul de șoc, la sufleria subsonică și la sufleria supersonică. Au fost vizitate de asemenea laboratoarele de mecanică generală și de rezistența materialelor de la Institutul de petrol și gaze.

Schimbul de idei realizat cu ocazia consfătuirii va permite o mai bună cunoaștere a problemelor ridicate de predarea mecanicii în școlile noastre, va contribui la cit mai buna rezolvare a acestor probleme.

Acad. prof. CAIUS IACOB

Din activitatea societăților științifice ale cadrelor didactice

Consfătuire despre predarea structurii atomului

De curînd, Societatea de științe fizice și chimice a organizat la Galați o consfătuire cu tema „Predarea structurii atomului în școala medie”.

În cadrul acestei consfătuiri, la care au participat numeroși profesori de fizică din întreaga țară, precum și reprezentanți ai Ministerului Învățământului, ai Editurii didactice și pedagogice și ai unor instituții de învățământ superior din București, Iași, Timișoara și Cluj, au fost prezentate două referate: „Considerații asupra predării învelișului electronic al atomului” și „Predarea structurii nucleului atomic”.

Referatele au ridicat o serie de probleme privitoare la necesitatea de a se introduce în programa școlară, într-un mod cit mai accesibil, noile cuceriri ale științei, la cele mai potrivite procedee care ar putea asigura o înțelegere conștientă și temeinică a cunoștințelor. De asemenea, s-a propus o nouă succesiune a materialului prevăzut de programă, așa încît să asigure o înțelegere logică și o interpretare cauzală a fenomenelor fizice studiate de elevi.

În referate, ca și în discuțiile purtate pe marginea lor, s-a scos în evidență faptul că tema „Structura atomului”, prevăzută în programa clasei a XI-a a școlii medii, trebuie predată la un nivel mai ridicat, mai corespunzător stadiului actual de dezvoltare a științei, specificîndu-se în același timp că aceasta nu trebuie să se realizeze prin su-

prîncărcarea elevilor, ci prin adîncirea problemelor importante. S-a arătat, astfel, că este necesară o mai bună sistematizare a predării cunoștințelor despre învelișul electronic al atomului. Participanții la consfătuire au fost de părere că este necesar să li se prezinte elevilor modelele atomice în evoluția lor istorică, arătîndu-se în ce constă modelul lui Thomson și care sint deficiențele lui, trecîndu-se la modelul lui Rutherford și subliniindu-se în mod deosebit faptul că electronul, în mișcare sa pe așa-numitele orbite electronice, are o anumită energie care depinde de distanța la care se află orbita față de nucleu. S-a cerut, de asemenea, ca introducerea postulatelor lui Bohr să fie făcută mai clar și pornind de la cele două deficiențe ale modelului atomic al lui Rutherford.

Cu privire la predarea structurii nucleului atomic s-a propus ca aceasta să se predea înainte legilor dezintegrării radioactive, pentru că aceasta ar contribui la înțelegerea noțiunii de dezintegrare și la interpretarea legii deplasării. S-a subliniat de asemenea că, vorbindu-li-se elevilor despre structura nucleului atomic, este necesar să li se prezinte, în cadrul unui sistem încheiat de lecții, descoperirea nucleonilor, forțele nucleare, energia de legătură, defectul de masă, variația energiei de legătură pe nucleon cu creșterea numărului de nucleoni și creșterea raportului dintre numărul de neutroni și protoni cu cit înaintăm în ta-

belul lui Mendeleev. Acestea ar asigura o interpretare cauzală, fără reveniri forțate, a fenomenelor ce urmează a fi studiate de elevi. S-a precizat totodată că în scrierea ecuațiilor reacțiilor nucleare nu trebuie să se folosească semnul de egalitate, deoarece altfel s-ar împiedica introducerea în aceste ecuații a unei serii de alte particule elementare care intră în joc și chiar a energiei ce însoțește reacția.

În același timp, au subliniat participanții la consfătuire, la aplicațiile izotopilor radioactivi se impune o anumită sistematizare, arătîndu-se că izotopii radioactivi pot fi folosiți ca surse de radiații — în care caz aplicațiile se bazează pe proprietățile de ionizare și penetrabilitate a radiațiilor emise de ei — sau pentru identificarea prezenței lor — în care caz aplicațiile se bazează pe metoda atomilor marcați. S-a arătat însă că diferitele aplicații prezentate în manual nu sint suficient de clare, în sensul că nu se indică în ce constă o anumită metodă folosită, manualul rezumîndu-se mai mult la enumerare sau la prezentări de suprafață. Ar fi bine — s-a spus în consfătuire — să li se facă cunoscute elevilor și unele rezultate concrete obținute în această direcție de cercetătorii din țara noastră, ca și faptul că încă din 1960 izotopii radioactivi se folosesc la furnalele din Hunedoara, ca și la Combinatul metalurgic din Reșița, în unele do-

menii din agricultură etc. În sfîrșit, s-a cerut ca elevii să fie familiarizați cu stadiul în care se află în prezent cercetările în domeniul fuziunii nucleare.

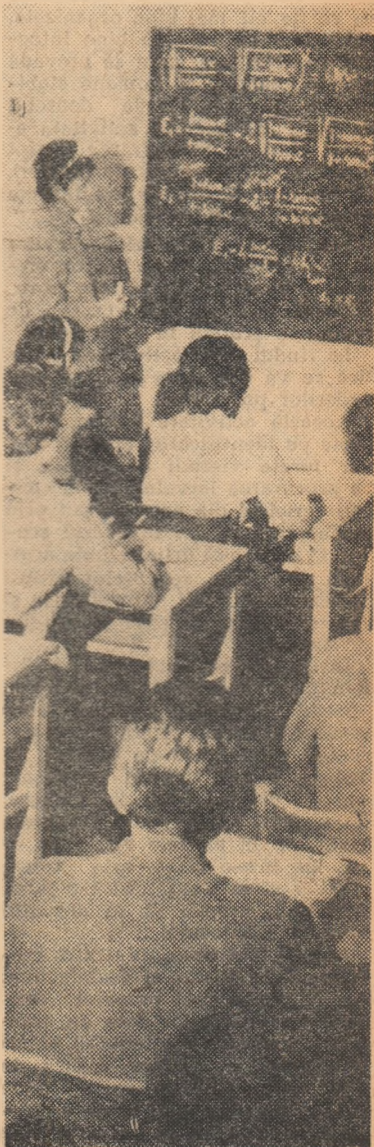
Concluziile trase în urma discuțiilor purtate de participanții la consfătuire vor fi desigur utile la întocmirea programei de fizică, precum și la reeditarea manualului de fizică pentru clasa a XI-a.

Programul consfătuirii a cuprins și două conferințe de informare științifică: „Ciclotronul românesc” și „Particule elementare”. Acestea au făcut cunoscute profesorilor obiectivele cercetărilor actuale în domeniile respective, precum și realizările obținute în aceste domenii în ultimii ani.

Referatele și conferințele de informare științifică au fost urmate de vizite la Șantierul naval din Galați, la Combinatul de celuloză de la Brăila etc.

Prin programul ei bogat, prin problemele interesante pe care le-a pus în discuție, consfătuirea organizată la Galați de S.S.F.C. a fost de un real folos profesorilor de fizică, punîndu-i la curent cu ceea ce este nou în domeniul specialității lor și ajutîndu-i să lege mai strîns cunoștințele teoretice comunicate elevilor de practica desăvîrșirii construcției socialiste în țara noastră.

PETRU VIERU
asistent la Institutul pedagogic de 3 ani din Galați

La ora de matematică

AGRICULTURA : Lucrări practice de primăvară

Lección practică de pomicultură, pe terenul demonstrativ

Sericicultura în școală

Lucrările practice de sericicultură — care, pe lângă caracterul lor instructiv, contribuie și la educarea elevilor în spiritul muncii utile pentru societate — pot începe chiar din clasa a IV-a a școlii de 8 ani. Un loc special se rezervă însă acestor lucrări în programa clasei a VII-a, care prevede predarea unor cunoștințe teoretice despre viermii de mătase (biologia și creșterea lor), precum și lucrării de pregătire a localului de creștere.

Prin organizarea unor asemenea lucrări se asigură și un bogat material didactic necesar lecțiilor. Astfel, se pot colecta și conserva larve de diferite vârste, se pot păstra diferite materiale de îngoșat, ca și diferite categorii de goșoi, sortate pe calități, care pot constitui un material distributiv deosebit de util predării cunoștințelor de sericicultură.

Pentru ca munca de creștere a viermilor de mătase să se desfășoare cu succes este necesar ca ea să fie cât mai bine organizată, asigurându-se un plan bine întocmit de activitate, care să prevadă sarcini concrete și termene stabilite cu precizie. Roade deosebit de bune dă această activitate atunci când în desfășurarea ei sînt atrase și organizațiile de pionieri, cu ajutorul cărora se pot înființa în școli cercuri sericicole.

Pregătirea teoretică a elevilor pentru activitatea practică de creștere a viermilor de mătase se realizează în orele prevăzute de programa școlară în acest scop.

La rîndul ei și activitatea practică se va desfășura conform prevederilor programei.

Această activitate începe, îndeobște cu identificarea duzelor care vor furniza viermii de mătase și cu procurarea larvelor (de la centrul sericicol din comună sau prin incubarea semințelor în cadrul școlii). O deosebită grijă trebuie acordată pregătirii semințelor pentru incubare, incubării propriu-zise și creșterii larvelor pînă la stadiul de goșoi.

Incubarea se poate realiza într-o clasă sau într-o încăpere special destinată acestui scop (pentru 10 grame sămînță este necesară o încăpere de 4x4 m). În ambele cazuri trebuie asigurate condiții cât mai bune de incubare. Chiar dacă incubarea și creșterea viermilor în primele vârste au avut loc într-o clasă, este totuși necesar să se pregătească o încăpere unde aceștia să se dezvolte pînă la îngoșare.

Materialele necesare pentru creștere sînt: hirtie și dezinfectant, de obicei, formol preparat conform instrucțiunilor date de organele tehnice de specialitate), paturi sau mese și, desigur, frunze de dud. Este bine ca operațiile de strîngere a frunzelor și de creștere a larvelor să se desfășoare pe grupe și pe clase, conform unei planificări prealabile.

Crescînd viermii de mătase, elevii vor trebui să asigure temperatura și umiditatea necesare, să se îngrijească de aerisirea încăperii, de igiena ei. Pentru ca lucrările să se desfășoare cât mai bine, este indicat ca ele să fie trecute zilnic pe un tabel ce va fi așezat în camera de creștere. În acest tabel, pe orizontală, se vor trece vîrstele larvelor și somnurile, iar pe verticală durata fiecărei vîrste sau somn, indicîndu-se temperatura optimă, umiditatea aerului, spațiul necesar, modul în care se face hrănirea în funcție de vîrstă (cantitatea de frunză, numărul de rații, intervalele la care se aplică rația și modul de administrare a frunzei — tăiată mărunt, tăiată cu lăstari și crenguțe), precum și igiena pe vîrstă (răritul, schimbarea așternutului, aerisirea).

Tot cu ajutorul elevilor se vor efectua și lucrările de strîngere, pregătire și așezare a materialului de îngoșat sau chiar confecționarea lui (grătare duble de lemn sau pur și simplu evantaie din hirtie groasă și poroasă). În cadrul unor excursii cu caracter botanic elevii pot recunoaște și aduna plante ce pot servi ca material de îngoșat — tufe de muștar sălbatic, de măturică, crenguțe de stejar cu frunze etc. — care vor fi uscate apoi la umbră.

Recolta de goșoi și de mătase se culege la 7 zile de la îngoșarea în masă pentru rasele albe și la 8 zile de la îngoșarea în masă pentru rasele galbene. Ea va fi predată la DCA „crudă” (adică fără omorîrea crisalidei).

Pentru scopuri didactice goșoșile se păstrează fie separat, fie pe materialul de îngoșat.

În cadrul lucrărilor practice cu întreaga clasă, conform programei, activitatea va începe printr-o discuție prealabilă cu privire la biologia fluturului de mătase și va continua cu pregătirea lucrării, anunțîndu-se fiecare etapă în parte. Apoi profesorul va demonstra modul de lucru, pentru a se putea trece la activitatea practică propriu-zisă cu elevii, pe grupe. Fiecărei grupe i se va repartiza un număr de paturi de creștere. În încheiere se vor face observații critice asupra lucrării și aprecieri asupra modului în care s-a lucrat.

Bineînțeles că în cazul cînd gospodăriile agricole colective din localitate au un sector sericicol dezvoltat, activitatea sericicolă prevăzută în programă, ca și activitatea din cerc se pot desfășura aici, asigurîndu-se astfel participarea elevilor la procesul de producție sericicolă.

Activitatea de creștere a viermilor de mătase organizată în școală constituie una din formele eficiente de legare a teoriei de practică.

P. DABIJA și N. MATEI

Terenul experimental

În această perioadă, cînd munca practică a elevilor pe terenul școlar revine o atenție deosebită se impune să dăm o atenție deosebită organizării terenului școlar, ținînd seama de cerințele programei, de condițiile concrete din localitate, precum și de necesitatea de a asigura posibilități cât mai bune desfășurării activităților practice.

Experiența anilor trecuți a arătat că dau bune rezultate terenurile compartimentate pe loturi bine conturate. Astfel, pe o suprafață de circa 2 ha se pot organiza următoarele compartimente: lotul botanic (10 la sută din suprafața totală), pepiniera de pomi (15 la sută), grădina de legume (10 la sută), lotul demonstrativ și lotul experimental (cîte 22 la sută), lotul floricol (6 la sută), plantația de vie și pomi sub forme palisate (10 la sută). Căile de acces vor ocupa restul de 5 la sută.

Lotul botanic, familiarizîndu-i pe elevi cu plantele ce compun flora livezilor și pășunilor, cu felurite plante industriale, medicinale etc., reprezintă o mică „grădină botanică” unde ei pot studia caracterelor, modul de cultură și întrebuințarea plantelor respective.

Pentru amenajarea acestui lot îi vom antrena pe elevii din clasele de pregătire a terenului: desfundarea acestuia cu casmaua, mărunțirea, nivelarea și împărțirea lui în fișii de însămînțare. Cu prilejul însămînțării elevii vor învăța că protejarea plantelor contra frigului și a secetei se realizează prin însămînțarea sub o plantă protectoare. Ca plantă protectoare putem folosi ovăzul, însămînțat mai rar. Apoi pămîntul se grăbează. Ulterior, pe timp liniștit și cînd pămîntul este reavăn vom însămînța prin imprăștiere sau în linie plantele pe care dorim să le introducem pe lotul botanic. După însămînțare tăvălugim pămîntul pentru prima oară, iar cînd pe întreaga suprafață au apărut toate plantele, se tăvăluște a doua oară. În timpul vegetației elevii vor participa la lucrările de întreținere a plantelor cultivate.

Pepiniera este utilă îndeosebi elevilor din clasa a VI-a, care pot învăța, datorită ei, cum se efectuează lucrările de altoire și de îngrijire a pomilor pînă la plantarea lor definitivă.

Întreaga suprafață rezervată pepinierii pomicele trebuie desfundată la două rînduri de casma. După desfundat, terenul se mărunțește și se nivelează, apoi se parcelează în sectoarele componente ale pepinierii — marcotiera, școala de semințe și cîmpurile de formare a pomilor.

În marcotieră școlarii vor învăța să producă pe cale vegetativă portaltoii — în special portaltoii din grupa speciei de meri cu talie mică (Dusen și Paradis) selecționați în 19 tipuri ca și portaltoii de gutui pentru altoirea perilor a căror valoare constă în faptul că imprimă o creștere moderată și o rodire timpurie a pomilor.

De asemenea, lucrînd în cadrul școlii de semințe, elevii vor învăța să picheteze terenul, să însămînțeze semințele stratificate și să lucreze în tot timpul vegetației pentru a produce puietii de portaltoii vișoși.

La rîndul lor, cîmpurile de formare vor servi la demonstrarea practică a metodelor de pichetare. Elevii au posibilitatea să învețe practic și alte metode de altoire (în triangulație, prin copulație, prin despîcătura, sub coajă etc.).

Printre lucrările mai importante de formare a pomilor altoiți la care pot participa școlarii amintim scoaterea la cep a portaltoiului rămas deasupra punctului de altoire și lucrările de tăiere și formare a coroanei. Cu acest prilej ei se vor familiariza cu metodele moderne folosite azi în pepiniere — producerea de material săditor cu talie mică folosind portaltoii vegetativi, protecția coroanei sub formă de palmetă regulată cu ramură înclinată etc. — metode ce permit înființarea de livezi pomicele intensive, cu mare randament economic.

Un sector important al terenului agricol școlar îl reprezintă grădina de legume care dă elevilor posibilitatea să-și însușească numeroase cunoștințe și deprinderi privind cultura principalelor legume, metodele de producere a răsadului și procedeele de forțare a legumelor timpurii și semitimpurii.

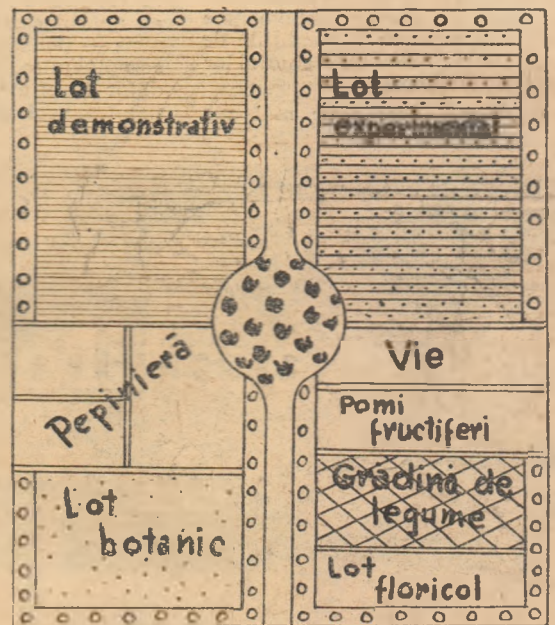
Terenul grădinii va fi împărțit în răzoare —

straturi dispuse regulat, cu dimensiuni variînd în funcție de plantele ce urmează a fi cultivate. De exemplu, pentru usturoi, ceapa de arpagic și lăptucii vom rezerva straturi cu lățimea de 1,30 m, avînd între ele poteci de 0,30 m.

Semănatul se execută prin aruncarea semințelor în linie (pe rînduri) sau în cuiburi, pe timp uscat și liniștit. După însămînțare, semințele se acoperă cu un strat de pămînt. Adîncimea și epoca de semănat variază în funcție de legumele pe care urmează să le cultivăm.

Pe lotul didactic demonstrativ al terenului agricol vom cultiva diferite plante care se găsesc în țară dar nu se cultivă în localitate sau nu sînt introduse în cultura mare.

Pentru fixarea unor cunoștințe mai complexe, vom organiza un lot experimental. Aici se pot organiza, de exemplu, experiențe asupra acțiunii celor trei elemente (N.P.K.) date singure sau cu gunoi de grajd, experiențe comparative a culturii rapace fără întrebuințare de îngrășăminte verzi, încercări cu diferite soiuri, încrucișări și hibridări, rotații și asolamente. Este bine, de asemenea, ca pe acest lot să se organizeze experiențe preliminare sau orientative, în cadrul cărora factorii se studiază într-un număr de variante, pe parcele mici. În acest caz parcelele vor fi așezate după metoda perechilor,

Planul terenului didactic și experimental școlar

fiecare pereche fiind însoțită de martori. Este indicat ca la verificarea rezultatelor acestor experiențe să se dea atenție comportării plantelor la întemperii, boli și dăunători, ca și interpretării comparative a rezultatelor producțiilor obținute.

Multe școli organizează, în cadrul terenului, și un cîmp floricol unde elevii se familiarizează cu măsurile agrotehnice aplicate culturii florilor.

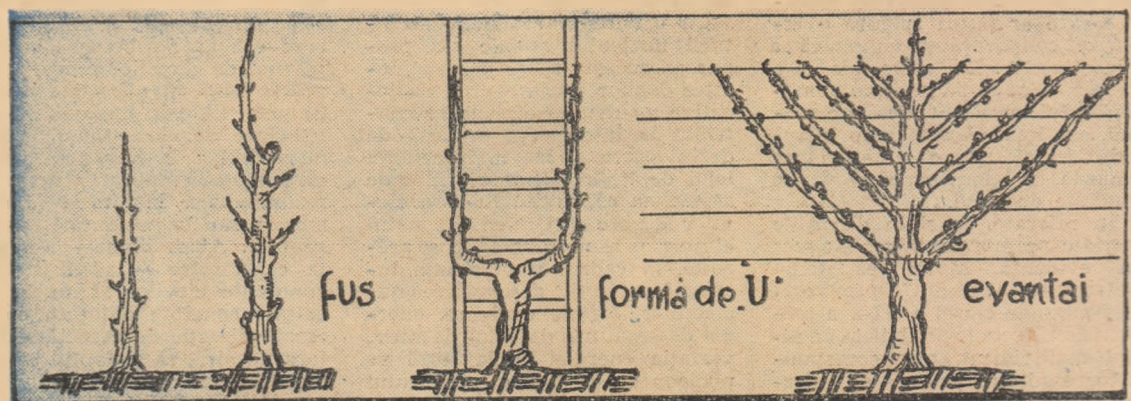
Deoarece nu în toate zonele agricole se cultivă pomi și viță de vie, este bine ca pe terenul școlar să se rezerve un spațiu și pentru cultura acestora.

Desigur se vor alege soiurile care sînt acclimatizate cu condițiile de mediu din regiunea unde se află școala.

Efectuînd lucrări la plantațiile de vie și pomi elevii vor avea posibilitatea să învețe tehnica tăierii de formare și fructificare și să pună în practică cunoștințele căpătate în clasa a VI-a.

Desfășurarea activităților practice cu elevii pe terenul agricol școlar îi ajută mult pe aceștia să cunoască mai complex problemele practice ale agriculturii. Iată de ce școlile care nu și-au organizat pînă acum asemenea terenuri trebuie să se ocupe de organizarea lor, cerînd în acest scop ajutorul unităților agricole locale.

Ing. MIRCEA VLĂDUȚ

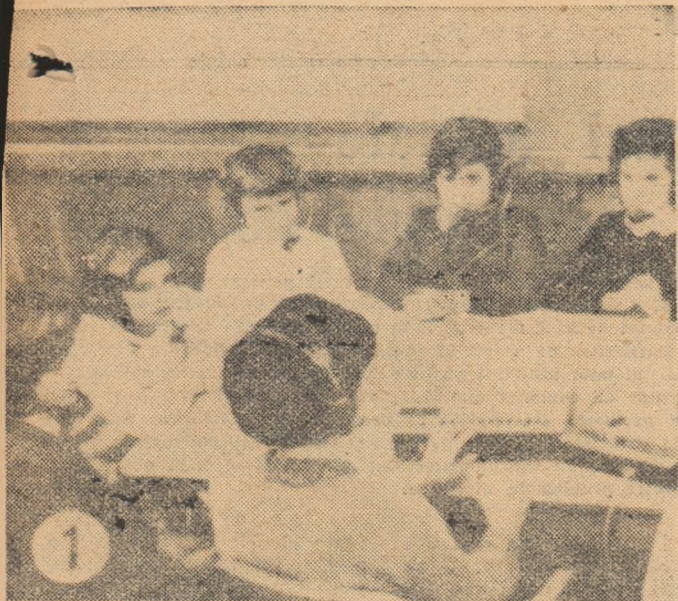

Tăierea și formarea coroanei la pomii fructiferi.

TEHNICA MODERNĂ

în medicină

IV. LABORATOARELE LINGVISTICE

Cunoașterea temeinică a uneia sau a două limbi străine — esențială pentru formarea intelectuală a unui om de cultură în epoca noastră — implică nu numai lecțura și scrierea corectă în limbile respective, ci și pronunțarea corectă, folosirea curentă a acestor limbi în comunicarea verbală. În această privință sint de o deosebită utilitate mijloacele variate ale tehnicii audiovizuale moderne — lecții radiodifuzate, audiții de discuri, imprimări pe bandă de magnetofon — care creează largi posibilități pentru a prezenta elevilor modele corecte de pronunție.

A dispune de un model bun în studiul pronunțării corecte a unei limbi înseamnă, desigur, mult — dar nu totul. Este necesar ca paralel cu audierea modelului, elevul să facă el însuși exerciții de pronunțare corectă, să poată compara — sub îndrumarea unui profesor de specialitate — pronunțarea lui cu pronunțarea-model, așa încât să-și înlăture greșelile și să poată vorbi din ce în ce mai bine. Tocmai acest lucru se realizează cu ajutorul laboratoarelor lingvistice.

Una dintre concepțiile dominante în didactica contemporană cu privire la predarea limbilor străine este aceea că predarea unei limbi străine trebuie să înceapă cu o perioadă destul de lungă în care elevul să asculte doar cum se vorbește limba respectivă și să încerce să o vorbească el însuși, fără să se ocupe deocamdată de lectură și scriere. Tot mai mulți psihologi care efectuează studii în acest domeniu susțin această teorie, pornind de la faptul că elevul a învățat și limba sa maternă mai ales ascultând felul cum ea este vorbită și că, deci, există aptitudini umane speciale pentru învățarea limbilor în special pe cale auditivă.

Laboratorul lingvistic are menirea să furnizeze elevilor asemenea modele de vorbire înregistrate pe bandă de magnetofon, pentru a-i orienta în pronunțarea limbii străine. Astfel, în loc să exerseze pronunțarea limbii străine o dată sau de două ori în timpul unei ore de curs, așa cum se întâmplă atunci când limbile străine se predau cu ajutorul mijloacelor obișnuite, elevul poate auzi materialul lingvistic nou și în același timp îl poate pronunța în tot timpul orei de studiu. Laboratorul lingvistic cuprinde, de obicei, un magnetofon cu cel puțin două piste de imprimare, un microfon și o casă pentru audiții. După cum se vede, nu e vorba de instalații prea costisitoare și de aceea, numeroase școli medii din țara noastră care au fost înzestrate în ultimii ani cu magnetofone perfecționate își pot organiza laboratoare lingvistice. Desigur, există și laboratoare de mai mare amploare care necesită instalații mai complexe pentru audiții, exerciții și înregistrare, care să poată fi utilizate concomitent de 25 până la 40 de persoane. Asemenea instalații se află, pentru moment, la îndemina unor instituții de învățământ mari, așa cum sint facultățile de specialitate din cadrul institutelor de învățământ superior.

În esență, laboratorul lingvistic se organizează cu scopul de a permite elevilor să audă limba pe care o învață așa cum este ea vorbită în țara respectivă, în condiții care să-i permită concentrarea atenției asupra a ceea ce aude. Pentru realizarea unor astfel de condiții se preconizează folosirea unor căști de ascultare, care elimină influențele unor colegi de clasă ce ar putea aduce o perturbare în desfășurarea obișnuită a studiului și, în același timp, permit să se audă, aparent din imediata apropiere, vocea profesorului. În forme mai complexe de organizare, laboratorul lingvistic permite fiecărui elev nu numai să asculte vorbind pe profesorul de specialitate, să pronunțe el însuși fraze sau propoziții, cuvinte sau foneme în limba străină studiată, ci în același timp să imprime pe o bandă de magnetofon propria sa pronunțare, astfel încât aceasta să poată fi comparată cu cea a profesorului. Asemenea laboratoare lingvistice se pot organiza după modelul sălilor de studiu ale unor biblioteci, care au pereți

despărțitori între locurile individuale, pentru ca nici vizual atenția celor ce studiază să nu fie distrasă. Laboratoarele mari pot dispune de un sistem central de control al benzilor de exercițiu și de legături directe între aparatul manipulat de profesor și aparatele aflate la dispoziția fiecărui elev în parte. În acest caz, rolul profesorului ar fi nu numai acela de a conduce studiul și de a-i ajuta la nevoie pe elevi, ci și de a pregăti fiecare ședință de lucru, determinând modul de folosire a timpului și veghind ca materialul disponibil să fie utilizat în mod judicios.

În funcție de condițiile de studiu pe care le pot oferi, se pot organiza trei tipuri de laboratoare: pentru audiție, pentru audiție și exerciții și pentru audiție, exerciții și înregistrări. Deosebit de utile în studiul limbilor străine pot fi în special ultimele două tipuri, întrucât obiectivul esențial al acestora este acela de a permite fiecărui elev efectuarea de exerciții fără interferențe exterioare.

Utilizarea laboratoarelor lingvistice cuprinde două etape distincte, dar cu o pondere la fel de mare pentru calitatea și rapiditatea deprinderii elevilor cu vorbirea curentă a unei limbi străine. Este vorba, în primul rând, de desfășurarea orelor de curs, adică a predării propriu-zise a materialului lingvistic de către profesor; în al doilea rând, este vorba de perioada în care elevul aprofundează acest material prin exerciții individuale.

Se preconizează în prezent ca, pe lângă utilizarea lor la lecții, laboratoarele lingvistice să fie utilizate și pentru alte forme de activitate: cercuri pentru studierea limbilor străine sub îndrumarea profesorilor de specialitate, prezentarea sau imprimarea unor lucrări literare sau a unor cîntece în limba respectivă etc.

Majoritatea experimentelor efectuate în domeniul predării limbilor străine cu ajutorul laboratoarelor lingvistice demonstrează că lecția cu cea mai mare eficacitate este aceea care durează aproximativ 25 de minute, adică jumătate dintr-o oră de curs. Mai ales atunci când este vorba de efectuarea unor exerciții, lecția cu o durată mai lungă devine obositoare pentru elevi, care nu mai pot da randamentul dorit.

Activitatea din laboratorul lingvistic se poate desfășura cu rezultate superioare atunci când acesta dispune nu numai de înregistrări foarte bune, ci și de înregistrări bine programate. Cea mai simplă programare (la un laborator de audiție și exerciții) este programarea lineară. O bandă programată în acest fel ar cuprinde următoarea succesiune a înregistrărilor: în prima etapă se înregistrează o frază pronunțată de profesor. Urmează o porțiune de bandă liberă pe care elevul va înregistra propriile sale exerciții de pronunție, pentru a le asculta; apoi se înregistrează iar fraza pronunțată de profesor. În sfârșit, pe porțiunea de bandă lăsată inițial liberă, se imprimă aceeași frază, pronunțată de elev.

Atunci când elevul urmează să răspundă la unele întrebări, programarea va avea, desigur, o structură mai complexă. În prima etapă profesorul formulează problema la care cere răspuns; urmează o porțiune de bandă liberă, în care elevul își va înregistra răspunsul, apoi profesorul pronunță enunțul corect al răspunsului, după care se desfășoară o nouă porțiune de bandă liberă, pe care se va înregistra răspunsul absolut corect, de data aceasta pronunțat de către elev.

Evident, în cazul magnetofonelor cu două sau mai multe piste de înregistrare, exercițiile efectuate de elevi vor fi înregistrate pe a doua pistă, astfel încât ștergerea lor ulterioară să nu afecteze imprimarea-model.

Experiențele au arătat că este indicat ca aproximativ 60 la sută din timpul lecției să fie repartizat predării materialului lingvistic nou, 8 la sută din timp — pronunțării de către profesor a unor propoziții care să cuprindă acest material, 15 la sută din timp — alternării audițiilor cu exerciții efectuate de elevi, 7 la sută audițiilor și înregistrărilor făcute de elevi, ca și comparării lor cu cele ale profesorului, 10 la sută din timp — recapitulării, analizei critice a felului cum s-au desfășurat exercițiile și indicării lucrărilor personale care urmează a fi efectuate.

Cum se va desfășura, deci o lecție ținută în laboratorul lingvistic? Ea va începe cu prezentarea materialului lingvistic nou, înregistrat pe banda de magnetofon — fie după un disc unde materialul a fost pronunțat de un vorbitor din țara a cărei limbă se studiază, fie în pronunția profesorului, cu condiția ca aceasta să fie foarte corectă și nuanțată. Materialul va fi prezentat fie printr-o lectură obișnuită, fie sub forma unor modele de dialoguri, a unor fragmente de scenetă, a unor discuții între mai mulți vorbitori, fie chiar sub forma unor cîntece sau recitări, care aduc în procesul de instruire și elemente cu caracter emoțional. În acest timp, elevii așezați la mese speciale și despărțiți prin pereți care depășesc cu puțin înălțimea capetelor, vor asculta în căști lecția și vor urmări în același timp pe manual sau pe fișe speciale (dacă este vorba de elevi aflați într-o etapă mai înaintată de studiu) textul lecției respective. În continuare, aceiași vorbitori bine exercitați va prezenta modele lingvistice — anume propoziții, cuvinte, foneme — mai întâi într-o formă încetinită iar apoi în ritm normal, pentru ca elevii să obțină o prezentare auditivă trinitică. Am ajuns în momentul când se poate trece la efectuarea exercițiilor. Acum, banda va prezenta din nou modelul lingvistic, iar fiecare elev, în microfonul său, va repeta pronunțarea. Profesorul, având în față un mic tablou de comandă, înzestrat cu un număr de butoane egal cu numărul elevilor cu care lucrează, va intra în contact cu ei, pe rând, apăsând pe butonul ce reglează legăturile respective. Astfel, el va putea asculta pronunțarea fiecărui elev și îl va putea corecta pe parcurs, fără a întrerupe activitatea celorlalți. Cîștigul de timp este și mai apreciabil dacă însem seama de faptul că profesorul va putea să controleze, după desfășurarea lecției, și înregistrările cuprinzând pronunțarea fiecărui elev, pe care le va putea analiza critica în lecția următoare.

În afara orelor de curs, activitatea laboratorului se va asemăna cu munca desfășurată într-o bibliotecă de studiu. Elevii vor primi din partea profesorului de serviciu banda de care au nevoie (în rafturi cu benzi se află clasate benzile cu înregistrări corespunzătoare etapei de pregătire în care se află fiecare elev) și vor efectua exerciții cu ajutorul ei timp de 20—25 de minute. În cazul când vor considera necesar, vor putea solicita ajutorul profesorului pentru verificarea înregistrării finale.

Pentru desfășurarea cu succes a lecțiilor în laboratoarele lingvistice va fi necesar, desigur, să se elaboreze definitiv principiile metodice privind utilizarea lor, astfel încât controlul studiului efectuat de către elevi să se realizeze în cel mai scurt timp posibil. Se conturează de pe acum, în acest domeniu, tendința de a se utiliza mecanisme care să confirme sau să infirme imediat corectitudinea pronunției elevului, ceea ce va determina, desigur, un progres și mai rapid în desfășurarea studiului.

prezentare de MIȘCEA HERIVAN

1. Laborator lingvistic cu comenzi simple utilizat pentru predarea la o grupă de elevi mici; 2. Înregistrarea pronunțării corecte a limbii în cadrul unei activități de cerc la Casa pionierilor din Baia Mare; 3. Tabloul de comandă al unui laborator lingvistic complex; 4. Aspect din timpul desfășurării unei lecții experimentale.

FLORI DE CIREȘ

Flori ca de nea au dat vestmint nou cireșilor din livadă. Zumzet surd de albine, somnoroase încă, împunge liniștea dimineții de april. În aer, iz de iarbă crudă.

O adiere căldică mîngieie fruntea lui Mihai. Li mîngieie părul, hainele. Li mîngieie mina care, uile! — stă întinsă să rupă creanga cea mai încercată cu flori. Cea mai frumoasă.

Și mina tinărului se încordează, frînge viața ce pîlîia în zeci de luminițe galbene, ascunse între petalele albe de cireș.

— Ce faci?! il lovește pe umăr cineva. Cum și-a dat prin cap să faci una ca asta? Nu te gîndești că ești în grădina școlii? Nu te gîndești că ai nimitic atîtea flori care puteau da roade, un ram care ar fi înflorit an de an?

— A! Mă scuzați, tovarășe diriginte — se întoarce Mihai, rădit incurcat.

— Nici o scuză nu încap aici, Văleanule! Tu ești băiat mare. Intră X-a. Ar cam trebui să știi ce e bine și ce nu. De ce distrugi pomii?

— Dar vedeți, tovarășe profesor, erau atît de frumoase... Și... Și toiam să le dau cuios. Nu le luam pentru mine — explică elevul, neîndrăznind să vadă ochii.

— Cui toiam să le dai?

— Unei colege — mărturisește vinovatul după o îndelungă ezitare.

— Distrugi pomii școlii ca să dai flori colegelor? Frumos! Să știi că de astă dată am să te pun în discuția clasei. Să vedem ce vor spune colegii tăi, cum îți vor aprecia fapta.

— Nu, mă rog, tovarășe profesor, sare dezmișcănd elevul scăpînd din mînă floarea de cireș. Să nu spuneați nimănui nimic. Vă promit că nu se va mai întîmpla niciodată. Niciodată. Fiți siguri!

Indignat că pînă în clasa a X-a un elev nu a putut să învețe că a rupe pomii este un act de neîngăduit, profesorul nu cedează.

Mihai rămîne descumpănit. De ce să mă pună în discuția clasei — gîndește el — cînd mi-am dat singur seama că am greșit? De ce nu mă crede cînd îi spun că nu voi mai repeta acest lucru? Doar de astă dată i-am promis. I-am făgăduit cu lacrimi în ochi.

Se și vede în fața clasei, explicînd... Explicînd ce? Că pentru el Ileana este... Și că niciodată nu și-a închipuit dar mai potrivit pentru ea decît... Că a pierdut din vedere, nici dînsul nu știe cum, latura cealaltă a faptei lui... Dar va putea oare să spună toate asta, să vorbească colegilor despre prietenia dintre el și Ileana, cînd ar fi fost în stare să dea orice pentru ca nimeni, nimeni să nu le afle simțămîntele? Apoi — știe el — în prima pauză vor începe glumele pe socoteala acestei prietenii. Și instinctiv — cu un gest de apărare parcă — își închide mai tare cămașa la gît ca și cînd s-ar fi simțit dezgolit cu sila în ochii tuturor. Apoi, ca alungindu-și propriile gînduri, dă din cap: „Nu, nu, asta nu se poate. Am să-l rog din nou pe tovarășul diriginte”.

O ușoară lumină trece pe chipul tinărului, ca aprinsă de o speranță vagă...

Dar peste cîteva zile se află în fața clasei: pedagogul nu și-a călcat curîntul.

De atunci Mihai, e drept, nu s-a mai atins de pomi și nici în grădina școlii n-a mai călcat. Dar îi este deajuns să vadă flori albe de cireș ca sufletul să i se întunece, răscolit de o durere. Și de fiecare dată cînd se întîlnește cu cel care l-a tratat cu atîta cruzime, care nu i-a acordat încrederea cerută și nu l-a înțeles ca un adevărat prieten mai mare — își pleacă în pămînt privirile.

STELA PREDESCU

Grădă pentru înfrumusețarea clasei. (Școala de 8 ani nr. 122 din București).

Preocupări actuale ale educatorilor din casele de copii

La inițiativa secției de învățămînt a Sfatului popular al regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, s-au luat în discuție în cadrul unei consfătuiri organizate la Cristur, cîteva probleme de bază ale muncii în casele de copii: necesitatea studiilor științifice a particularităților de vîrstă și individuale ale elevilor din aceste case, educarea lor în spiritul unei atitudini pozitive față de munca intelectuală și fizică, formarea deprinderilor de conduită civilizată, organizarea judicioasă a vacanțelor. Discutarea acestor probleme s-a împletit cu preocuparea educatorilor de a crea o atmosferă de cămin părintesc în casele de copii și cu alte aspecte majore ale activității în aceste instituții. În cadrul articolului de față ne vom ocupa în mod special de două dintre problemele discutate.

PENTRU O ATITUDINE POZITIVĂ A ELEVILOR FAȚĂ DE MUNCA INTELLECTUALĂ ȘI FIZICĂ

Pe primul plan al activității caselor de copii în perioada actuală trebuie să stea ridicarea nivelului general la învățătură. Pe bună dreptate spunea un educator: „Promovabilitatea în sine nu este un succes atît timp cît ascunde în ea mediocritatea”. Dintr-o analiză judicioasă făcută de directorul casei de copii din Cristur a reieșit că mediile pe clase la sfîrșitul trimestrului al II-lea, deși bune (7,56 la clasele I—IV și 7,08 la clasele V—VIII) nu sînt satisfăcătoare dacă situația este privită prin prisma obiectelor dificile — matematică, limba romînă, fizică etc. Astfel, din cele 22 medii de 5 și de 6, pe care le au elevii clasei a V-a, 20 sînt la limba romînă. Situații asemănătoare se întîlnesc și la alte clase. Ele arată că la obiectele din programa concursurilor de admitere pentru școlile medii sau profesionale elevii nu sînt încă suficient de bine pregătiți. Discuțiile vii care s-au purtat au relevat hotărîrea tuturor participanților de a duce o muncă fără preget pentru lichidarea acestei rămîneri în urmă.

S-a constatat că, atunci cînd elevii încep să trăiască bucuria succeselor la învățătură, atitudinea lor se transformă vizibil. În acest scop, colectivele de educatori din Casele de copii caută să țină seama de fiecare efort depus, chiar cînd rezultatele par neînsemnate. Pe pînoul frunțurilor de la casa de copii din Miercurea Ciuc este subliniat fiecare pas înainte al elevilor. Pedagogii aceleiași case de copii au introdus experimental, la elevii din cîteva clase, programarea studiului individual chiar în ziua predării diferitelor cunoștințe. Rezultatele favorabile ale acestui experiment, care a reușit să le formeze elevilor deprinderea de a-și împărți mai judicios timpul,

de a-și însuși un ritm mai viu de muncă, au arătat utilitatea extinderii acestui procedeu, începînd din anul școlar viitor, la toți elevii claselor V—VIII. Metodele folosite de pedagogii casei de copii din Miercurea Ciuc au avut drept urmare ridicarea la nivelul frunțurilor chiar și a unor elevi care în trecut refuzaseră să meargă la școală.

De zece ani, la casa de copii din Cristur se prezintă, la sfîrșitul fiecărei zile, raportul activității desfășurate. Asistînd în cîteva seri la prezentarea raportului, cercetînd numărul impresionant de registre în care sînt consemnate acestea, am putut avea o imagine amplă a întregii vieți a unității. Stabilirea mediilor săptămînale pentru fiecare clasă și comunicarea lor în cadrul careului au dat de asemenea rezultate bune în înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură.

La Miercurea Niraj, pedagogii casei de copii au pus un accent deosebit pe realizarea unui sistem de cerințe unice, care să pună de acord planul de muncă al educatorului cu al dirigintelui (învățătorului), iar la Zău de Cîmpie, educatorii casei de copii nou înființate, au pus un accent deosebit pe munca individuală cu copiii și pe folosirea permanentă a caietului de corespondență cu dirigintii și învățătorii.

Preocuparea pentru obținerea succeselor la învățătură s-a împletit cu grija pentru educarea atitudinii pozitive față de munca fizică. S-a arătat că elevii din casele de copii iubesc orice muncă dacă văd rezultatele ei bune. Intrucît succesele muncii fizice se văd mai repede, perspectivele sînt mai ușor înțelese. Pe acest temel, directorii și educatorii se preocupă ca elevii să privească și învățătura cu încrederea creată de rezultatele bune obținute în munca fizică. Astfel, la Cristur, unde anul trecut un număr relativ mare de elevi ai clasei a VI-a nu aveau rezultate satisfăcătoare la învățătură, s-a făcut propunerea de a chema la întrecere

toate clasele a VI-a din oraș pentru înfrumusețarea și îngrijirea parcului. Elevii s-au ocupat de alcătuirea chemării la întrecere, au trimis delegații în școli, au muncit cu rivnă în timpul lor liber și au cîștigat întrecerea — fapt confirmat de către președintele comitetului executiv al sfatului popular local. Acest prim succes colectiv a fost începutul dezvoltării atitudinii active și față de învățătură. Astăzi, această clasă ocupă primul loc pe școală la învățătură.

ORGANIZAREA JUDICIOASĂ A VACANTELOR

Folosirea eficientă a timpului liber constituie una din problemele cele mai importante ale muncii în casele de copii. Și de modul cum este întrebuințat timpul liber în fiecare zi, dar mai ales în perioada vacanțelor, depinde într-o măsură mare dezvoltarea orizontului ideologic-politic și de cultură generală al elevilor.

La Cristur s-au obținut în această privință rezultate valoroase datorită modului interesant în care au fost organizate cele două serii ale taberei cu corturi din timpul vacanței de anul trecut, precum și datorită desfășurării atractive a activităților culturale, sportive și a excursiilor.

Preocuparea pentru dezvoltarea personalității elevilor, pentru educarea lor multilaterală și cu prilejul vacanțelor a devenit o tradiție la casa de copii din Miercurea Ciuc. Pentru a cunoaște cît mai profund realitățile țării noastre în diferite regiuni, la această școală se efectuează în ultimii trei ani schimburi de elevi în timpul vacanței cu casa de copii din Tîrgoviște, iar în momentul de față se poartă discuții pentru organizarea unui asemenea schimb de elevi și cu casa de copii din Piatra Neamț. Elevii au participat la excursii pentru vizitarea Doftanei, a centralelor de la Doicești și Bicaș etc. Tot în vacanțe, prin munca patriotică a elevilor și a cadrelor didactice, s-au realizat un bazin mare de înot, o seră, un parc, terenuri sportive etc., asigurîndu-se condiții optime de petrecere a timpului liber.

În general, casele de copii din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară au căutat să asigure copiilor o activitate cît mai variată în timpul liber. Mulți copii, în urma dezvoltării de către educatori a gustului pentru citit, și-au îmbunătățit și situația la învățătură, muncesc mai sîrguincios și se comportă cu simț de răspundere în diferite ocazii. Cu deosebit interes participă elevii la activitatea cercurilor foto, existente în toate casele de copii din regiune, și a altor cercuri cu caracter tehnic și științific.

Concluziile consfătuirii au arătat că antrenarea directorilor de școli, a învățătorilor, a profesorilor și a dirigintilor la discutarea problemelor activității în casele de copii pe baza unei cercetări minuțioase cu caracter științific sporesc mult eficiența muncii acestor instituții.

Sesiune de comunicări și referate

Săptămîna trecută a avut loc la Școala medie nr. 32 din București o sesiune de comunicări și referate ale profesorilor și învățătorilor. Sesiunea a evidențiat interesul deosebit al cadrelor didactice din școală pentru problemele pedagogice actuale, pentru lărgirea cunoștințelor de specialitate.

Un loc important l-au ocupat, în lucrările prezentate la sesiune, problemele legate de educația comunistă a elevilor.

Astfel, referatul cu titlul „Atitudinea profesorului față de problemele generale ale școlii” prezentat în plenară de către prof. Elena Cazan, subliniind misiunea de educator a profesorului, a arătat că înfăptuirea acesteia implică iscusința de a descoperi nu numai interesele specifice vârstei elevilor, ci și interesele specifice fiecărui elev în parte pentru ca, pe baza cunoașterii lor, să li se poată cultiva aptitudinile, posibilitățile creatoare.

Cu multă acuitate s-a pus problema tratării individuale a elevilor în referatul „Școala și familia” prezentat de dr. Silviu Ra-

pișescu, tatăl unei eleve, care evidențiază faptul că fiecare copil are particularitățile sale, a subliniat necesitatea unei tratări individualizate a acestora. Interesantă a apărut recomandarea tov. dr. Rapișescu ca pedagogii să studieze și cunoștințele de psihopatologie infantilă, astfel încît să poată rezolva la vreme, în colaborare cu medicul, cazuri ce pot evolua regretabil.

Necesitatea de a se pune un accent deosebit, în rezolvarea sarcinilor educative, pe observațiile asupra fiecărui elev înscrise în caietul dirigintelui, a fost argumentată convingător în comunicarea prof. Maria Mihăileanu, privind „Rezultatele obținute în aplicarea programei muncii educative”. De aci se desprinde concluzia că în cadrul obiectivelor educative stabilite în funcție de vîrsta elevilor se pot contura variante care să țină seama de particularitățile individuale, de aptitudinile anumitor categorii de elevi, ceea ce deschide perspective largi pentru aplicarea specifică a programei muncii educative. Această concluzie îi va ajuta pe

profesorii școlii să aplice în mod creator indicațiile din programa muncii educative.

Un alt aspect care s-a desprins din lucrările pe teme educative prezentate la sesiune privește căutarea unor metode și procedee menite să contribuie la dezvoltarea posibilităților creatoare ale elevilor. Astfel, participînd la discuțiile purtate pe marginea referatului expus de tov. Rodica Sepeșeanu, cu tema „Dezvoltarea gîndirii logice și independente în învățămînt la clasele I—IV”, învățătoarele V. Bălan și J. Călugăru au făcut cunoscute unele procedee eficiente pe care le-au folosit pentru dezvoltarea gîndirii logice și creatoare a elevilor, cu sint orientarea acestora către descoperirea condițiilor care produc fenomenele, către compararea continuă a faptelor și fenomenelor.

Un deosebit interes a suscitat comunicarea profesorului Florin Frazzei, intitulată „Drumeția ca mijloc de educație a elevilor”. Ilustrînd lucrarea cu exemple din propria experiență, tov. Frazzei a arătat cum contribuie

excursiile, atunci cînd sînt judicioas organizate, la concretizarea și întregirea cunoștințelor căpătate de elevi la geografie, la științe naturale, la fizică etc.

În general discuțiile pe teme educative purtate la sesiune, reieșind adevărul binecunoscut că în practica școlară diversele lucrări ale educației comuniste se împletesc și se condiționează reciproc, au scos în evidență cerința de a se folosi căile cele mai eficiente pentru coordonarea întregii munci educative într-un sistem bine încheiat.

Participînd la dezbaterile sesiunii de referate și comunicări, colectivul de cercetători de la Institutul de științe pedagogice care desfășoară la Școala medie nr. 32 din București un experiment privind stabilirea caracterului de sistem al muncii educative a avut încă o dată prilejul să beneficieze de roadele colaborării cu colectivul didactic din această școală.

TIA MUREȘ
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

IOANA IONESCU
I.P.C.D. București

Sesiunile regionale

Așa cum s-a mai anunțat, cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice“ va avea loc, în acest an, în cadrul sesiunii științifice a Institutului de științe pedagogice în zilele de 2, 3 și 4 iulie. Intrucit, deci, data desfășurării „lecturilor“ a fost avansată cu câteva luni față de data la care se țineau ele de obicei, este necesar ca atât învățătorii și profesorii înscriși la „lecturi“ cit și secțiile de învățământ, institutele de perfecționare și Institutul de științe pedagogice să-și intensifice eforturile — primii în vederea realizării la timp a comunicărilor, iar ultimii pentru o cit mai bună îndrumare științifică a acestora.

De pe acum trebuie acordată toată grija pregătirilor pentru sesiunile regionale ale „lecturilor pedagogice“, care vor avea loc în a doua jumătate a lunii mai. În acest scop, secțiile de învățământ regionale trebuie să primească lucrările pînă cel mai târziu la 20 aprilie. Ținând seama de numărul lucrărilor primite și de conținutul lor, secțiile vor organiza apoi comisii pe specialități, alcătuite din cadre didactice fruntașe, de preferință cu experiență în munca de cercetare (cadre care au pregătit comunicări la sesiunile anterioare, care au o precare activitate publicistică etc.). Studiarea lucrărilor în comisii și întocmirea referatelor pentru fiecare lucrare în parte trebuie să se încheie pînă la 5 mai a.c. Lucrările care necesită mai mult timp pentru refacere vor fi restituite de către secțiile de învățământ autorilor, împreună cu referatele respective. Ele vor fi puse la punct și prezentate din nou secțiilor de învățământ regionale pînă la 15 mai.

În selecționarea lucrărilor pentru sesiunile regionale ale „lecturilor pedagogice“ este necesar să se țină seama, în primul rînd, de modul în care autorii au asigurat conținutul științific și ideologic al acestora, de măsura în care ele pornesc de la situația reală din școli, de măsura în care au fost verificate în practică, precum și de caracterul lor de generalizare. Vor fi selecționate acele lucrări care au o fundamentare științifică corespunzătoare, rezultată dintr-o documentare serioasă. Dacă tema a mai fost cercetată, autorul trebuie să arate

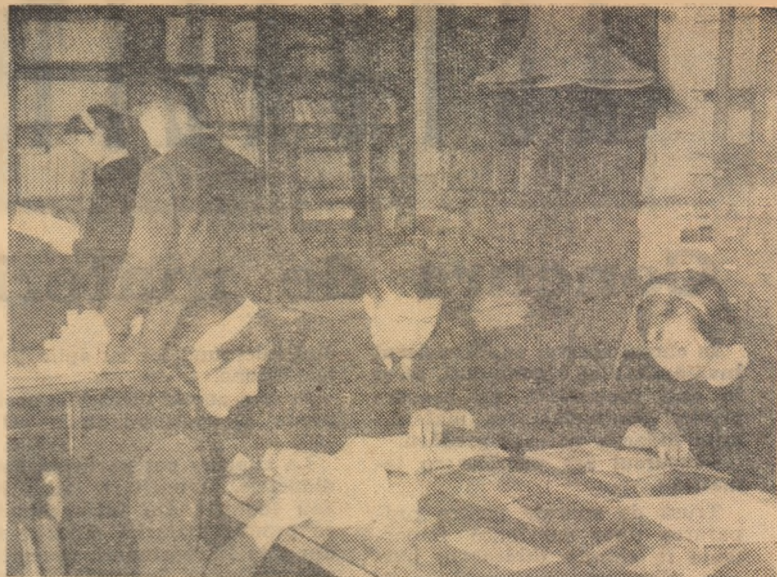
la ce stadiu au ajuns cercetările anterioare, ce concluzii se desprind din ele și cum au fost luate acestea în seamă. Comisiile de selecționare vor urmări în același timp dacă din lucrare se desprind clar obiectivele acesteia și metodică cercetării, dacă sînt precizate rezultatele la care s-a ajuns prin investigații experimentale sau prin analiza activității proprii, dacă s-au formulat concluzii. Bineînțeles, se vor lua în seamă acele lucrări care tratează teme importante pentru dezvoltarea învățămîntului nostru.

Pentru ca sesiunile regionale să prilejuiască un eficient schimb de experiență, pentru ca pe marginea lucrărilor prezentate în cadrul lor să se poarte discuții interesante, este necesar ca secțiile de învățământ să asigure participarea la ele a cadrelor didactice cu o experiență bogată, cu preocupări susținute în domeniul îmbunătățirii metodelor muncii instructiv-educative.

Lucrările cele mai valoroase, care vor întruni aprecierea unanimă a participanților la sesiunile regionale, vor fi îmbunătățite conform observațiilor făcute de aceștia. Apoi, restrinse de către autori la cel mult zece pagini dactilografiate și însoțite de referatele secțiilor de învățământ, vor fi înaintate Institutului de științe pedagogice cel mai târziu pînă la 10 iunie, în vederea studierii și selecționării lor pentru sesiunea științifică a Institutului de științe pedagogice și pentru cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice“.

Prezentînd rezultatele activității științifice desfășurate de către cercetătorii Institutului de științe pedagogice și ale cercetărilor întreprinse de cadrele didactice, sesiunea științifică a Institutului și cea de-a V-a sesiune centrală a „lecturilor pedagogice“ vor contribui la îmbunătățirea muncii instructiv-educative, astfel încît ea să se ridice la nivelul cerințelor puse de desăvîrșirea construcției socializmului în patria noastră.

Prof. MIHAI TIMOFTE
șef de secție la Institutul
de științe pedagogice

La biblioteca Școlii medii „Gh. Lazăr“ din Capitală

Orarul școlii

Alcătuirea orarului nu este desigur o muncă prea ușoară, ea implicînd respectarea riguroasă a unor anumite principii în condițiile concrete de lucru ale colectivului din școală.

De cele mai multe ori, cadrele didactice care întocmesc orarul se folosesc de o coală mare de hirtie pe care însemnează cu creionul distribuția orclor pe clase, zile și profesori. Operația cere însă multe încercări, multe variante pe care nu le putem efectua dacă nu avem asupra lucrării o vedere de ansamblu. De aceea, credem că mult mai ușoară va fi munca celor ce alcătuiesc orarul dacă vor folosi o tablă specială de felul celei

despre care vom vorbi mai jos. Noi o numim „tablă orar“ și este confecționată din placaj, carton presat, preșpan sau alte asemenea materiale. Pe ea marcăm în verticală clasele, iar pe orizontală zilele săptămînii și, în cadrul lor orele. Pentru marcarea fiecărui obiect folosim câte o figură geometrică (de exemplu pătrat, cerc, pentagon) din același material cu tabla. Pentru fiecare profesor colorăm figurile într-o anumită culoare. Figurile sînt prevăzute cu un ac cu care se fixează în tablă în așa fel încît să poată fi ușor mișcate din loc. În partea de jos a tablei punem legenda.

Accastă tablă orar simplifică mult munca. Ea înlocuiește operațiile de scris și șters prin mișcarea figurilor și dă perspectiva repartiției corecte a orclor. De aceea o recomandăm colegilor noștri.

Înainte de a încheia am vrea să atragem atenția asupra unui lucru: odată terminat, orarul școlii trebuie văzut și de responsabilii cabinetului și comisiilor metodice din școală în vederea îmbunătățirii lui în raport cu cerințele bune desfășurării a procesului instructiv-educativ.

Prof. A. COSTAS
Prof. I. HADIRCA
Braza

În legătură cu manualele de limba română pentru clasele V-VII

Manualele de limba română pentru clasele V-VII s-au bucurat de atenția multor cadre didactice. Pe baza observațiilor făcute de acestea, în edițiile 1963 și 1964 s-au făcut unele rețușări considerate ca necesare. La îmbunătățirea ediției 1964 a contribuit mult și apariția recentă a Gramaticii Academiei (ed. a II-a). Din păcate, în manualul de clasa a VI-a nu s-au putut face rectificările cuvenite, deoarece, la data apariției Gramaticii Academiei, manualul era reeditat. Aceasta ne obligă ca, la începutul anului școlar 1964-1965, să indicăm capitolele la care va fi nevoie de unele mici modificări.

Unul dintre capitolele mult discutate a fost cel referitor la articol. Rețineria noastră, a autorilor de a nu introduce în definiția articolului noțiunea de „individualizare“ s-a dovedit justificată, deși acest lucru a fost cerut în mai multe rînduri.

În noua ediție a Gramaticii Academiei, această notă definitorie a fost limitată numai la articolul nehotărît (v. vol. I, p. 108). Pentru articol în general s-a adoptat o definiție mai ușoară și mai cuprinzătoare: „Articolul este partea de vorbire care se declină și însoțește substantivul, avînd rolul de a arăta în ce măsură obiectul denumit prin substantivul respectiv este cunoscut vorbitorilor (vol. I, p. 97). Fiind mult mai adecvată decît cea din manualele pentru cl. V-VII, am introdus-o, cu mici modificări în manualele de clasa a V-a și a VII-a, urmînd ca la clasa a VI-a să o dăm abia la reeditarea pentru anul 1965.

Pe lângă sugestiile interesante date de cadrele didactice de specialitate, făcut cite odată și unele observații eronate, care merită totuși să fie clarificate pentru restabilirea adevărului. Între alții, prof. Clement Antonovici, în articolul său „Mai multă atenție definițiilor“ (Gazeta învățămîn-

tului cu nr. 746, din 13 martie 1964), face cîteva observații pripute. Astfel, el afirmă că în manualul de limba română pentru clasa a V-a s-ar fi dat 7 vocale și 18 consoane, iar în cel de clasa a VII-a (autori Al. Tutoveanu și Ion Popescu, deci nu altă ediție) ar fi 7 vocale și 20 de consoane. Am numărat de mai multe ori noi și am rugat și pe alții să numere cel puțin de două ori. Rezultatul? În ambele manuale sînt: 7 vocale și 18 consoane — enumerate numai, fără indicarea cifrică a numărului lor.

Și în legătură cu această problemă este necesară o mică precizare. În manualele școlare nu este posibilă o enumerare a tuturor consoanelor, ca în tratatele de fonetică. De aceea am considerat necesar să menționăm numai cele 18 consoane cunoscute de elevi din clasele precedente. Pentru sunetele marcate de consoanele prepalatale ξ și η și palatale ξ și η ne-am folosit de exemple concrete, pentru a-i obișnui pe elevi să le deosebească de consoanele k și g , fără ca primele patru să fie incluse între cele 18 consoane.

La observațiile sus-menționate se adaugă unele păreri personale, formulate adesea ca adevăruri absolute. Astfel de păreri nu pot fi luate în considerație atît din cauza caracterului lor subiectiv, cît și din cauza lipsei de concordanță cu Gramatica Academiei, lucrare normativă și obligatorie pentru autorii manualelor școlare.

Din categoria aceasta face parte și propunerea cu privire la definiția morfologiei. Prof. Clement Antonovici susține că definiția morfologiei dată în manualele școlare ca „parte a gramaticii care stabilește regulile modificării formei cuvintelor în vorbire“ n-ar fi decît aparent corectă,

deoarece „nu toate cuvintele se modifică în cursul vorbirii“ — de exemplu: adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția, care sînt neflexibile și, deci, tratate ca atare.

Autorul cere o definiție „mai exactă, mai edificatoare pentru elevi“. Nu știu exact la ce se gîndește el. Probabil că, la fel cu o serie de alți profesori, ar dori ca morfologia să fie definită ca aceea parte a gramaticii care se ocupă de părțile de vorbire, deoarece formele cuvintelor și modificările lor în vorbire sînt studiate pe părți de vorbire. Dar cei ce susțin acest punct de vedere nu iau în seamă tocmai scopul morfologiei. Or, se știe că aceasta se ocupă de forma cuvintelor și de modificarea acesteia în vorbire pentru a putea stabili diferite raporturi sintactice, fără de care exprimarea ideilor ar fi, dacă nu imposibilă, în orice caz lipsită de sens și de claritate. Cuvintele, cu formele lor din dicționar, nu pot exprima decît noțiuni, nu și idei. Forma cuvintelor se modifică după anumite reguli stabilite care formează obiectul de studiu al morfologiei.

Dacă profesorul reușește să convingă pe elevi că modul, timpul, numărul, persoana, cazul, genul sînt forme ale cuvintelor, niște categorii gramaticale necesare organizării și coordonării materialului lexical în vorbire, morfologia se învață ușor și rațional. Plecînd de la exemple simple de felul acesta: Am citit o carte frumoasă; Lectura unei cărți frumoase este plăcută — profesorul poate să facă pe elevi să înțeleagă că substantivul *carte* cu funcțiune de complement direct și-a schimbat forma în *cărți* cînd a devenit atribut, după care și adjectivul *frumoasă* s-a schimbat în *frumoase* în baza regulii acordului, deși din punct

de vedere lexical sensul lor nu s-a schimbat, iar gramatical au rămas tot substantive și adjective. Trecînd apoi verbul a citi la diferite moduri și timpuri: citește, voi citi, aș citi, să citești, citește (în exemple ca: Citește o carte frumoasă; Voi citi o carte frumoasă; Aș citi o carte frumoasă etc.) va face pe elevi să observe modificările formei verbului a citi în vorbire după intenția autorului și plasarea în timp a acțiunii. Dacă însă va pierde din vedere acest lucru, învîrșirea morfologiei se va baza pe buchiseală și va plitisi pe elevi.

Am ținut să subliniez care este obiectul de cercetare al morfologiei, deși chiar etimologia cuvîntului exprimă clar aceasta (gr. „morphē“ însemnînd formă, nu parte de vorbire sau altceva). Obiecția că adverbul, prepoziția, conjuncția și interjecția nu și schimbă forma nu este convingătoare. Oricine știe că și gruparea în flexibile și neflexibile este arbitrară, deoarece pînă la un punct și adverbul își modifică forma la comparativ și superlativ. De altfel, studierea lor în opoziție cu părțile de vorbire flexibile este necesară și pentru considerentul că, nemodificîndu-și forma, unele dintre ele devin niște simple instrumente gramaticale (prepoziția și conjuncția). O cercetare a lucrărilor de specialitate poate fi edificatoare pentru oricine în privința aceasta.

Intrucît ne propunem să revenim în legătură cu problema definiției propoziției principale și a clarificării pentru elevi a noțiunilor de limbă și literatură, considerăm necesară o ultimă precizare: subiectul multiplu nu s-a inclus în manualele școlare pentru clasele V-VII deoarece programa școlară prevede studierea lui în clasa a VIII-a.

Prof. ION POPESCU

CONCURS

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

- 1) două posturi de șefi de laborator, catedra de exploatare miniere;
- 2) un post de preparator, catedra de exploatare miniere;
- 3) un post de șef de laborator, catedra de științe sociale, de mecanică și rezistență;
- 4) un post de șef de laborator, catedra de lucrări miniere;
- 5) trei posturi de preparatori, catedra de geologie;
- 6) un post de șef de laborator, catedra de chimie-fizică;
- 7) două posturi de preparator, catedra de chimie-fizică;
- 8) două posturi de șefi de laborator, catedra de electrotehnică;
- 9) două posturi de șef de laborator, catedra de mașini miniere;
- 10) un post de șef de laborator, catedra de termotehnică și hidraulică;
- 11) un post de șef de laborator, catedra de organe de mașini și tehnologie;
- 12) un post de șef de laborator, catedra de mecanică și rezistență;
- 13) un post de preparator, catedra de mecanică și rezistență;
- 14) două posturi de preparator, catedra de științe sociale.

La concurs se pot prezenta șefi de laborator și preparatori care funcționează în instituțiile de învățământ superior și posedă diploma de examen de stat într-o specialitate corespunzătoare catedrei la care solicită postul.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul Institutului, din str. Institutului nr. 20, Petroșani.

Concurs de material didactic

În cursul acestui an, Ministerul Învățământului organizează, ca și în anii precedenți, un concurs privind confecționarea materialului didactic necesar predării.

Concursul are următoarea tematică:

Trusă de aparate pentru prepararea unor substanțe importante în chimie (hidrogen, oxigen, clor, amoniac, acid azotic etc.); Aparat demonstrativ de hidrogenare catalitică a uleiului vegetal, hidrocarburi nesaturate); Aparat demonstrativ pentru prezentarea proceselor de saponificare; Aparat demonstrativ pentru prepararea acidului sulfuric; Trusă pentru experiențe privind cinematica; Aparate pentru studierea legilor gazelor; Aparat pentru demonstrarea lichefierii gazelor; Trusă pentru punerea în evidență a cimpului magnetic al curentului; Trusă de aparate de măsurat electrice (pentru curent continuu și alternativ, 3-350 V, 3 mA-5 A, clasa de precizie 2,5); Generator electronic de audio-frecvență (tip didactic: 20-200 Hz; 200-1200 Hz; 1200-4800 Hz); Generator ultrasonic și trusă pentru studiul proprietăților ultrasunetelor; Oscilograf catodic de joasă frecvență (tip didactic); Aparat demonstrativ pentru stu-

diul microundelor cu aplicație la televiziune.

Pentru aceste lucrări se acordă premii și mențiuni de la 500 la 5000 lei.

La concurs pot participa cadre didactice, muncitori, tehnicieni sau ingineri din întreprinderile ce produc material didactic sau din alte întreprinderi, precum și alte persoane. Participarea poate fi individuală sau colectivă. Se vor lua în considerare numai lucrările originale.

Lucrările vor fi depuse — ambalate și notate cu un motto ales de participant — la registratura Ministerului Învățământului (str. Spiru Haret Nr. 12), sau se vor trimite prin poștă până la data încheierii concursului. Intrucât numele participanților nu trebuie să fie cunoscut decât după acordarea premiilor, semnarea lucrărilor cu numele autorilor are drept urmare scoaterea acestora din concurs. O dată cu lucrarea se va depune un plic închis, care va purta același motto cu lucrarea și care va conține: numele și prenumele participantului, profesia, adresa, telefonul, titlul lucrării depuse la concurs.

Lucrările premiate rămân în proprietatea Ministerului, pentru a fi popularizate sau date în producție.

La solicitarea întreprinderii care introduce în fabricație lucrarea premiată, autorii sînt obligați să dea asistența tehnică și lămuririle necesare.

Acordarea premiilor în cadrul concursului nu privează pe autori, în cazul introducerii în producție, de drepturile de autor sau inovator.

Lucrările nepremiate se restituie concurenților.

Concursul se încheie la 1 octombrie 1964.

Participanții la concurs pot cere lămuriri suplimentare la Ministerul Învățământului, serviciul instruirii practice și material didactic, str. Nuferilor nr. 30 (tel. 14.39.00).

Teatrul „Țândărică“ a împlinit zilele acestea 15 ani. Sînt ani în care teatrul de păpuși a cunoscut la noi în țară o deosebită înflorire atît ca amploare (există peste 15 teatre de păpuși, cu săli speciale amenajate, cu artiști-minutori profesioniști, cu regizori calificați), cît și în conținut — un conținut care contribuie la educarea comunistă a copiilor și adesea chiar la cea a părinților. În mod special dărușorii de la „Țândărică“ au dovedit cu prisosință că spectacolul pentru cei mici poate constitui o cale de descoperire a adevărului și frumosului, de educare într-un mod original a sensibilității copiilor.

„Pe sfori“ sau „pe mină“, repertoriul pentru cei mici a cuprins fabule, dramatizări ale unor povestiri populare, întâmplări cu animale, a prezentat copiii eroi populari ca Harap Alb, Păcală sau „nașul“ teatrului, „Țândărică“.

Jucînd concomitent pe două scene, „Țândărică“ a prezentat an de an premiere care s-au înscris ca incontestabile succese, o se-

rie de spectacole ale lui „Țândărică“ consacrate cu premii. Astfel, „Mina cu cinci degete“ de M. Crișan și Al. Andy a primit în 1958 Marele Premiu al Festivalului internațional al teatrelor de păpuși și marionete de București, iar „Cartea cu Apollodor“ de Gelu Naum — diplomă Ministerului Culturii și Artei din R. P. Polonă la Festivalul internațional de la Varșovia din 1959. Dar mai presus de diplome și premii, munca plină de dăruire a celor care dau viață păpușilor primește recompensa zi de zi a dragostea cu care mîile de copii înconjoară teatrul. Aplauzele sincere sînt minunate flori care adaugă la cununa celor 15 ani de succese.

Înainte de a confruntărilor internaționale deosebit de importante — ca cel de-al III-lea Festival al păpușarilor ce va avea loc în București anul acesta — să-i urăm lui Țândărică „multă ani“ și mereu noi și noi izbînzi în țară și în străinătate.

MIHAI TODEA

Intrecerea tinerilor gimnaști

Cițiva dintre participanții fruntași la concurs: Ieș Stela Cilla (Cluj), Petre Mihaiuc (București), Ion Ciobanu (Rîmnicul Vilcea), Sabina Șerbănescu (București)

Timp de două zile, sîmbătă și duminică, cei mai buni elevi ai școlilor medii cu program special de educație fizică s-au întrecut în sala „Dinamo“ din Capitală, în cadrul tradiționalului concurs republican de gimnastică.

Modul cum s-au comportat elevii a arătat că ediția 1964 a concursului marchează un progres vizibil în domeniul gimnasticii școlare de performanță, în special la băieți, la care în anii trecuți se constatare o anumită rămînere în urmă.

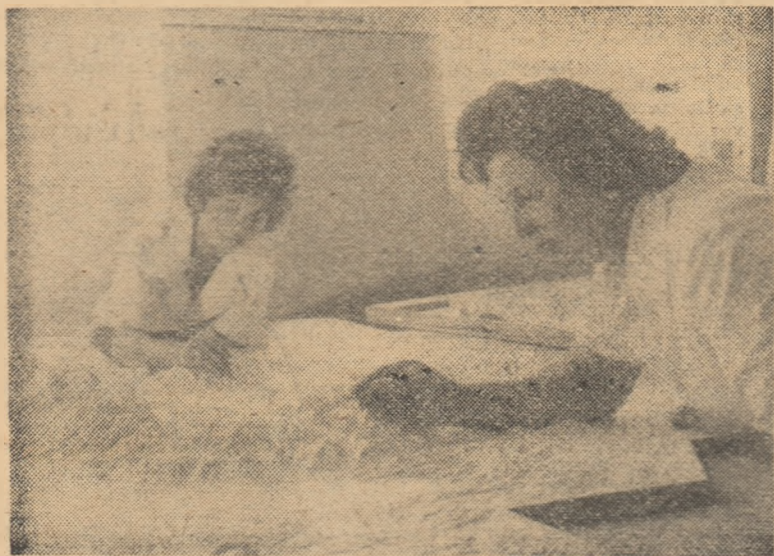
Școlarii bucureșteni nu s-au dezmințit nici de data aceasta. Adrian Stoica, Petre Potcovaru, Petre Mihaiuc s-au impus aproape la fiecare aparat. Dar, fapt îmbucurător, ei nu sînt singurii. Frații Blaj din Brașov, Constantin Barbălată și Romeo Moșneguțu din Iași, Ion Ciobanu din Rm. Vilcea, Victor Petrescu din Galați, Marcel Benea din Timișoara și alții au dovedit că în rândurile tinerilor gimnaști se numără multe elemente valoroase.

La rîndul lor, fetele care au îmbrățișat acest

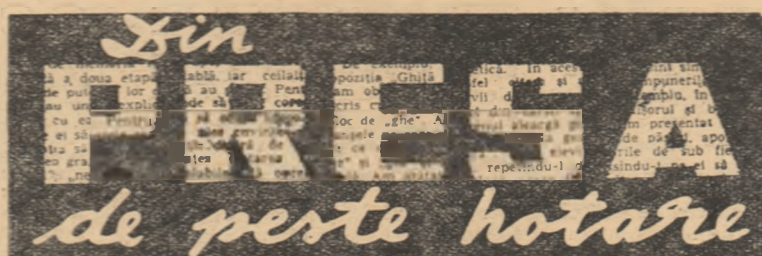
sport al grației, îndemînării și supleții au reușit să ne convingă de realul lor talent. S-au remarcat, în primul rînd, cele mai mici dintre gimnaste — Sabina Șerbănescu, Cristina Ungureanu, Adina Popescu, Maria Măcișășan, Cilla Ieș, Viorica Moșglan, Gabriela Loghin. A surprins însă nesiguranta în exerciții a elevelor care au concurat la categoria „maestre“. Profesoara Barbara Dumitrescu, specialistă de necontestat în materie de detectare a tinerelor talente este de părere că rezultatele slabe obținute în acest domeniu s-ar datorita arbitrajelor excesiv de severe. Prof. Gh. Simionescu, însă, directorul Școlii medii nr. 35, cîntînd să explice același fenomen, se referă la o anumită scădere a intensității în procesul de pregătire, ceea ce, credem, se apropie mai mult de adevăr.

În general însă, cu toate observațiile critice făcute, concursul republican de gimnastică al elevilor din școlile medii cu program special de educație fizică merită un calificativ din cele mai ridicade.

TIBERIU ȘTAMA

La IMD se retușează un nou lot de hărți în relieu

● **EXPOZIȚIE DE DESENE EXECUTATE DE COPII.** La Galeria de artă „Yurindo“ din orașul Yokohama a fost deschisă expoziția internațională de desene executate de copii, organizată de Comitetul de educație al prefecturii Kanagawa împreună cu Comisia U.N.E.S.C.O. din aceeași prefectură. În cadrul expoziției au fost expuse lucrări executate de copii din 22 de țări, printre care și R. P. Romină. Lucrările copiilor din R. P. Romină au mai fost expuse anterior în orașele Fukuoka, Kita, Kiusu, Kurume și alte localități din prefectura Kanagawa.

● **LIPSA CADRELOR DIDACTICE,** care se resimte în multe țări capitaliste, a constituit obiectul unei cercetări întreprinse de Organizația internațională a muncii, care a convocat la Geneva o reuniune pentru a studia, în colaborare cu U.N.E.S.C.O. și

cu Biroul internațional de educație, situația social-economică a personalului didactic primar și secundar. Experții au precizat că lipsa de cadre didactice competente și experimentate se datorește în primul rînd condițiilor grele de viață și de muncă, precum și perspectivelor reduse pe care le oferă această profesie în raport cu alte profesii. Spre a se remedia această stare ar fi necesar să li se creeze cadrelor didactice o poziție socială corespunzătoare rolului lor cultural și social și să li se asigure printr-un statut condiții mai bune de muncă, în raport cu calificarea și responsabilitățile lor.

● **O ȘCOALĂ TEHNICĂ ÎN ETIOPIA.** În Etiopia, la Bohr Dar, funcționează prima școală tehnică deschisă în această țară. Pentru început au fost admiși 250 de elevi. Disciplinele de învățămînt sînt: electrotehnica, fizica,

chimia, industria lemnului, industria textilă, agricultura.

● **GENERALIZAREA GRATUITĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN REPUBLICA ARABĂ UNITĂ,** care a fost decretată cu începere din anul școlar 1962-1963, se aplică la toate gradele de învățămînt (preșcolar, primar, secundar și superior). Decretarea gratuității învățămîntului a dus la o sensibilă mărire a creditelor bugetare alocate pentru educație.

● **ACTIVITATEA DE CRUCE ROȘIE ÎN ȘCOLILE DIN CECOSLOVACIA** se realizează cu concursul medicilor. Elevii sînt inițiați în problemele de securitate a jocurilor, iar în cercurile de Cruce Roșie își însușesc o serie de deprinderi simple de prim ajutor. În timpul recreațiilor, posturile sanitare, deservite de elevi din clase mai mari, dau celor mici exemplu de prudență și de

disciplină pe drum și pe terenul de sport.

● **STUDIUL LIMBILOR STRĂINE LA GRĂDINIȚA DE COPII.** De cițiva ani, un profesor de limba engleză din capitala Tadjikistanului (U.R.S.S.) predă experimental la 4 grupe de copii dintr-o grădiniță cîte 4 lecții de limba engleză pe săptămînă. Lecțiile, care încep prin predarea sistematică a unor cunoștințe, se termină cu jocuri și cu spectacole de marionete, spre a menține interesul copiilor și a evita oboseala. Se afirmă că experiența a avut succes deplin. Ca urmare, ea a fost extinsă la 12 grupe de copii.

● **ORELE PE CARE LE PETREC ELEVII LA ȘCOALA ÎN DIFERITE ȚĂRI.** O anchetă întreprinsă de Institutul Gallup asupra numărului de ore petrecute la școală de elevii din diferite țări a arătat următoarele: elevii francezi între 10 și 14 ani

petrec la școală 1683 de ore pe an, colegii lor englezi 1357 de ore, cei norvegieni 1242 de ore și cei americani 1236 de ore.

În ceea ce privește temele date pentru acasă, ele iau elevului francez 12 ore săptămînal, celui englez 11 ore, celui american 6 ore, celui norvegian 4 ore.

● **INIȚIEREA ÎN ȘTIINȚĂ A ELEVILOR DE CURS PRIMAR** constituie obiectul unei experiențe întreprinse de un fizician de la Universitatea din California. Astfel elevii au fost familiarizați cu unele noțiuni despre structura atomului, despre energie etc. Experiența pornește de la ideea că inițierea științifică ar trebui să înceapă cînd copilul manifestă încă o curiozitate naturală pentru fenomene, deoarece mai tîrziu el este inclinat să accepte drept adevăr tot ceea ce citește sau aude, în loc de a descoperi el însuși adevărurile.

A. L.